

گزارش پیشرفت سالانه طرح در سال کاری ۲۰۰۸

"Annual Progress Report 2008"

«طرح حفاظت از تالاب های ایران»

۲۰۰۸

سازمان حفاظت محیط زیست

طرح حفاظت از تالاب های ایران UNDP/GEF

گزارش پیشرفت سالانه طرح

در سال کاری ۲۰۰۸

فهرست مطالب

۲	معرفی طرح.....
۲	۱. رویکرد و اهداف طرح.....
۲	هدف کلان.....
۳	هدف اصلی.....
۳	خروجیهای اصلی طرح.....
۲	۲. جدول عملکرد طرح، فعالیت های انجام شده و پیشرفت حاصله در سال کاری ۲۰۰۸ (در سطح سایت های نمونه پریشان، ارومیه و سطح ملی).....
۴	جدول ۱-۲- فعالیتهای طرح حفاظت از تالابهای ایران در سایت نمونه پریشان.....
۴	جدول ۲-۲- فعالیتهای طرح حفاظت از تالابهای ایران در سایت نمونه ارومیه.....
۱۴	جدول ۳-۲- فعالیتهای طرح حفاظت از تالابهای ایران در سطح ملی.....
۲۶	۳. چالش های پیش روی طرح.....
۳۲	۴. تجربیات آموخته شده.....
۳۳	۵. عملکرد مالی طرح.....
۳۴	جدول خلاصه عملکرد مالی طرح حفاظت از تالابهای ایران از محل منابع ملی در سال ۲۰۰۸ (ارقام به میلیون ریال).....
۳۴	جدول هزینه کرد طرح از محل منابع بین المللی در سال ۲۰۰۸.....
۳۵	

نام پروژه: طرح حفاظت از تالاب های ایران UNDP/GEF

شماره شناسه طرح: ۳۸۴۳۶

معرفی طرح

سازمان حفاظت محیط زیست به منظور حفاظت از تالاب ها و کاهش روند تخریبی آنها اقدامات متعددی را در دستور کار خود قرار داده است که طرح حفاظت از تالاب های ایران در همکاری مشترک با برنامه توسعه ملل متحد (UNDP) و تسهیلات محیط زیست جهانی (GEF) یکی از این موارد می باشد. این طرح پس از امضا در سال ۲۰۰۵، در سال ۲۰۰۶ وارد فاز آغازین خود شد و اولین کارگاه مربوطه در قالب کارگاه آغازین در ماه آوریل ۲۰۰۶ برگزار گردید. اعتبار کلی این طرح از سوی تسهیلات محیط زیست جهانی بالغ بر ۳/۲۸۷ میلیون دلار است که با سرمایه گذاری مشترک ۹/۱۹ میلیون دلاری دولت جمهوری اسلامی ایران و ۰/۶ میلیون دلاری کشور هلند^۱ در طول ۷ سال دوره طرح تا سال ۲۰۱۲ در راستای اهداف طرح هزینه خواهد شد.

۱. رویکرد و اهداف طرح

در این طرح با پیاده سازی رویکرد اکوسیستمی کنوانسیون تنوع زیستی، ضمن بررسی دلایل ریشه ای تخریب تالاب های ایران در سه سطح محلی، حوزه آبریز و ملی رویکرد اصلی به صورت زیر تعریف شده است:

"اگر تصمیم گیران و جوامع محلی از ارزشها و فواید مناطق حفاظت شده تالابی آگاه شوند و در فرآیند مدیریت اکوسیستم های تالابی سهمیم گردند، از مدیریت پایدار این زیست بومهای ارزشمند حمایت خواهند کرد."

با توجه به چنین رویکردی هدف کلان و هدف اصلی بصورت زیر تعریف شده اند:

هدف کلان

"سرعت بخشیدن به پایداری سیستم مناطق تالابی حفاظت شده ایران و بدین ترتیب، افزایش کارآمدی آن به عنوان ابرازی برای حفاظت از تنوع زیستی ای که از نظر جهانی قابل توجه است."

۱ این مشارکت کشور هلند در فاز PBF B طرح بوده است.

هدف اصلی

"از بین بردن دائم و یا حذف پایدار تهدیداتی که تنوع زیستی مهم جهانی با آن روبروست و ابقای پایدار آن در دو منطقه نمونه، همراه با حصول اطمینان از این که درسهای آموخته شده در این مناطق نمونه، در سیستم‌های مدیریت مناطق تالابی حفاظت شده سراسر ایران و به ویژه در مجموعه ای از سایت‌های تکرار مورد هدف، به کار گرفته شوند."

به منظور حرکت در راستای هدف کلان و تحقق هدف اصلی طرح دستیابی به سه خروجی اصلی زیر بر اساس سند طرح و گزارش فاز آغازین در دستور کار پروژه قرار دارد.

خروجی‌های اصلی طرح^۲

الف: ظرفیت ساختارهای مدیریتی مناطق حفاظت شده در سطح محلی (مانند دفاتر پارک‌های ملی و ادارات استانی محیط زیست) برای مدیریت مناطق حفاظت شده تالابی و مواجهه با تهدیدات تالابی درون حوزه آبخیز ارتقاء می‌یابد.

ب: ساختارهای مشارکت بین بخشی که در سطح استان و حوزه آبخیز ایجاد می‌شوند با توجه به مشکلاتی که اکوسیستم مناطق حفاظت شده تالابی را تهدید می‌کند به پایداری سیستم مدیریت مناطق حفاظت شده کمک می‌نمایند.

پ: ظرفیت مدیریتی مناطق حفاظت شده تالابی و ساختارهای مشارکت بین بخشی در سطح ملی به منظور تقویت مدیریت مناطق حفاظت شده تالابی و از طریق کمک به انتقال اطلاعات و تجربیات حاصله از دستاوردهای ۱ و ۲ افزایش می‌یابد.

طرح حفاظت از تالاب‌های ایران درصدد است با بهره‌جستن از مدیریت بهینه، کنترل کیفیت و به‌کارگیری مدیریت تطبیقی (آموزش از طریق کسب تجربه) به این اهداف و دستاوردها برسد. به منظور اجرای فعالیت‌ها کار در سطح محلی و حوضه آبخیز در دو سایت نمونه دریاچه ارومیه و دریاچه پریشان انجام می‌شود و تا پایان طرح چند سایت تکرار نیز به آنها افزوده خواهد شد.

۲ با توجه به خشکسالی‌های اخیر و اثرات آن بر اکوسیستم دریاچه ارومیه و سایر تالاب‌ها و زندگی جوامع محلی ساکن در حاشیه آنها، بدنبال بازدید جانشین برنامه توسعه ملل متحد و مدیران طرح به این دریاچه در اواخر سال ۲۰۰۸ خروجی اصلی دیگری به منظور کاهش اثرات خشکسالی و تدوین الگوی مدیریت اثرات این سانحه بر تالاب‌ها به خروجی‌های اصلی طرح تصویب شد. بودجه پیش‌بینی شده برای این بخش ۲۰۰ هزار دلار از محل منابع Track برنامه توسعه ملل متحد می‌باشد و برنامه‌ریزی‌های لازم برای عملیاتی شدن این محور جدید در دست اقدام می‌باشد.

۲. جدول عملکرد طرح، فعالیت های انجام شده و پیشرفت حاصله در سال کاری ۲۰۰۸ (در سطح سایت های نمونه پریشان، ارومیه و سطح ملی):

به منظور عملیاتی کردن خروجی های اصلی پروژه در ذیل هر کدام از آنها خروجی های فرعی (نتایج مورد انتظار فرعی) در برنامه کار پروژه پیش بینی شده است که فعالیت های کلیدی بر اساس آنها تعریف می شوند. باتوجه به اینکه فعالیتهای طرح باید براساس برنامه ریزی انجام شده و مصوب کمیته راهبری و مطابق سند پروژه صورت می پذیرفته است، لذا جدول ذیل مطابق برنامه سال ۲۰۰۸ تهیه و در آن اهم فعالیتهای انجام شده ارائه گردیده و میزان محقق شدن هر یک از اهداف فرعی در مقایسه با معیارها و فعالیتهای پیش بینی شده ثبت گردیده است.

جدول ۲-۱- فعالیتهای طرح حفاظت از تالابهای ایران در سایت نمونه پریشان طبق برنامه کاری سال ۲۰۰۸

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
خروجی اصلی ۱: ارتقاء ظرفیت ساختارهای مدیریتی مناطق حفاظت شده در سطح محلی (مانند دفاتر پارک های ملی و ادارات استانی محیط زیست) برای مدیریت مناطق حفاظت شده تالابی و مواجهه با تهدیدات تالابی درون حوزه آبخیز			
۱.۱. آموزش کارکنان سازمان محیط زیست و سایر ارگان ها درمورد برنامه ریزی مدیریت جامع زیست بومی، اجرا و پایش			
۱	۱.۱.۱ دوره های آموزشی مدیریت جامع تالابها	- در سال ۲۰۰۷ دو کارگاه آموزشی با این موضوع برگزار شدند. - در این مورد در سال ۲۰۰۸ هیچ برنامه آموزشی ای در نظر گرفته نشده است. برای برنامه های مدیریتی به قسمت ۱.۴.۱ رجوع شود.	
۲	۱.۱.۲ برگزاری دوره های آموزشی تخصصی بر اساس برنامه آموزش	- تکمیل و نهائی شدن آنالیز ذینفعان در سال ۲۰۰۶ - تدوین پیش نویس برنامه آموزش در سال ۲۰۰۷ - دوره آموزشی و کارگاه ارزیابی مشارکتی روستایی (PRA) - برگزاری دوره آموزشی نقشه برداری تالابی در سال ۲۰۰۶ - برگزاری دوره آموزشی سیستم اطلاعاتی MED	- برنامه آموزش نهایی و به روز گردیده برای دسترسی ذینفعان بر روی سایت طرح قرار گرفته است. - کارگاه آموزشی پایش زیست محیطی تالاب ها در تاریخ ۱۴ الی ۱۵ اردیبهشت ماه سال ۸۷ در شهر شیراز و با شرکت حدود ۵۰ مدیر و کارشناس از ارگان های ذیربط برگزار شد. تمرکز اصلی این کارگاه که با حضور مشاور بین المللی طرح در زمینه تنوع زیستی و مشاورین ملی طرح برگزار شد، درمورد نحوه انجام پایش زیست محیطی و تهیه برنامه و پروتکل های پایش برای تالاب پریشان بود. - کارگاه آموزشی- مشورتی زون بندی کاربری های تالاب در تاریخ ۸-۹ خرداد ماه سال ۱۳۸۷ در شهر کازرون برگزار گردید. در این کارگاه که باحضور مشاورین ملی و بین المللی طرح و با شرکت حدود ۴۰ مدیر

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
		WET در سال ۲۰۰۷	و کارشناس ذریبط از ارگان های مختلف در این کارگاه برگزار گردید، شرکت کنندگان به تهیه نقشه از کاربری های موجود در اطراف دریاچه پریشان و نقاط حساس تنوع زیستی پرداختند و دستورالعمل های مربوط به هریک از این کاربری ها را تهیه نمودند.
		۱. تکمیل برنامه آموزش ۲. برگزاری دوره آموزشی پایش زیست محیطی تالاب ۳. برگزاری کارگاه آموزشی مشورتی مدیریت مشارکتی تالاب پریشان با حضور ذینفعان مختلف و بویژه جوامع محلی	• کارگاه مدیریت مشارکتی تالاب در تاریخ ۲۲ و ۲۳ مهرماه سال ۸۷، با حضور مشاور بین المللی طرح در زمینه مسائل اجتماعی-اقتصادی و همتای ملی او و با شرکت حدود ۲۵ نفر از کارشناسان محیط زیست سایت های نمونه و تکرار طرح، کارشناسان سازمان مرکزی محیط زیست، شیراز و شهرستان کازرون و جمعی از گروه های مردم نهاد و نمایندگان جوامع محلی پریشان، در شهرستان کازرون برگزار شد. هدف از برگزاری این کارگاه آشنا نمودن کارشناسان محیط زیست استان های مختلف با تجربیات طرح در استقرار مدیریت زیست بومی و تدوین برنامه های مدیریتی با مشارکت ذینفعان و بویژه تعامل با جوامع محلی اطراف پریشان و بررسی نقاط قوت و ضعف بوده است.
۱.۲. مطالعات پایه، پایش و سیستم جامع اطلاعاتی			
۳	۱.۲.۱ شناسائی و بررسی اطلاعات پایه و برگزاری کارگاه جهت بررسی و شناخت کمبودهای آن	• جمع آوری اطلاعات پایه توسط مشاورین ملی طرح در سال ۲۰۰۷ • ابلاغ بودجه (در سال ۲۰۰۷) به محیط زیست فارس جهت جمع آوری و تهیه و تدوین گزارش مطالعات اطلاعات پایه با همکاری مشاورین ملی طرح • تهیه نقشه زیستگاهی تالاب پریشان بر اساس دستور العمل MED WET و تائید آن در سال ۲۰۰۷ ۱. برگزاری کارگاه درمورد گزارش اطلاعات پایه ۲. چاپ گزارش برای مشخص نمودن نیازهای اطلاعاتی آتی ۳. توزیع اطلاعات پایه موجود ۴. چاپ و توزیع نقشه زیستگاه ها، گزارش و دستورالعمل های نقشه برداری ۵. تهیه نقشه نواحی فعالیت های انسانی، فرهنگی و تنوع زیستی	• تهیه و تکمیل گزارش ارزیابی مشارکت روستایی دریاچه پریشان توسط مشاور ملی طرح حفاظت از تالاب های ایران و پس از انجام بازدیدهای میدانی مختلف و جلسات متعدد با جوامع محلی و نمایندگان روستاهای اطراف پریشان و تهیه نقشه انسانی منطقه . • تکمیل اطلاعات پایه و تامین کمبودهای اطلاعاتی دریاچه پریشان: پس از ابلاغ اعتبارات ملی طرح، این اطلاعات در قالب دو گزارش جامع توسط اداره کل حفاظت محیط زیست استان فارس تهیه و تدوین شده اند و در حال بررسی توسط کارشناسان و مشاورین طرح می باشد. • مطالعات نقشه برداری و تعیین حدود دریاچه پریشان: مطالعات بطور کامل انجام گردیده و نقشه مرزبندی و زون بندی اکولوژیک دریاچه پریشان تهیه گردیده است.
۴	۱.۲.۲ تکمیل کمبودهای مطالعات	۱. مطالعه منابع آلوده کننده تالاب پریشان ۲. چاپ گزارش آلودگی	بودجه ملی و شرح خدمات این مطالعات تهیه و به اداره کل حفاظت محیط زیست استان فارس ارسال شده است و درمرحله شروع مطالعات می باشد. (شروع مطالعات با تاخیر می باشد)

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
	اطلاعات پایه طبق شناسائی آنها با توجه به بند فوق	۳. ارزیابی مطالعات ارزش گذاری اقتصادی دریاچه پریشان	
۵	۱.۲.۳ شناسائی چهارچوب تغییرات پایش با توجه به شرایط موجود و تهیه راهنمای مربوطه	- الویت بندی شاخص ها و اهداف در سال ۲۰۰۷ تعیین شده است. ۱. توزیع دستورالعمل های ملی پایش ۲. چاپ برنامه و پروتکل های پایش و سیستم گزارش دهی دریاچه پریشان ۳. مشخص نمودن نیازهای تجهیزاتی	- طی کارگاه آموزشی پایش دستورالعمل های ملی پایش بین شرکت کنندگان کارگاه توزیع شد. - پیش نویس پروتکل ها و پورتفولیو های پایش دریاچه پریشان تهیه شده و در دست تکمیل می باشند - نیازهای تجهیزاتی توسط اداره کل حفاظت محیط زیست استان فارس تعیین شده اند.
۶	۱.۲.۴ اجرای برنامه پایش و چاپ نتایج آن	- آغاز فرآیند اجرایی برنامه پایش - ارتقاء تجهیزات (برای پایش تنوع زیستی و آب) - وارد نمودن اطلاعات در پایگاه اطلاعات تالاب ها - چاپ گزارش سالانه از شرایط سایت	- تجهیزات مورد درخواست اداره کل حفاظت محیط زیست استان فارس توسط دفتر مرکزی طرح خریداری شده اند و در سال ۲۰۰۹ به آن اداره ارسال خواهند شد. - بخشهایی از مطالعات پایش متناسب با تجهیزات و امکانات موجود بانجام رسیده است. - گزارش نتایج پایش وضعیت سال ۲۰۰۸ سایتهای طرح در سال ۲۰۰۹ تدوین خواهد شد
۷	۱.۲.۵ راه اندازی سیستم جامع اطلاعاتی	- سیستم اطلاعاتی MWD WET معرفی و کارگاه آموزشی آن در سال ۲۰۰۷ برگزار گردید. - تطبیق سیستم اطلاعاتی MWD WET ویژه تالابهای ایران - قرار دادن اطلاعات پایه بروی سیستم	- پس از برگزاری کارگاه بانک اطلاعات تالاب های MedWet فرم های اطلاعاتی به ادارات حفاظت محیط زیست ارسال شد و اطلاعات موجود دریافت شد. - پروپوزال بانک اطلاعاتی دریافت و در دست بررسی می باشد. - این فعالیت در سال ۲۰۰۹ ادامه خواهد یافت.
۱.۳ ارتقاء آگاهی های عمومی و مشارکت مردمی			
۸	۱.۳.۱ بهبود و اجرای برنامه ارتباطات و همچنین بررسی مکانیزم های افزایش آگاهی رسانی عمومی و همکاری با تشکل های غیر دولتی و دخیل نمودن آنها	- آنالیز ذینفعان در سال ۲۰۰۶ نهائی شده است. - پیش نویس برنامه ارتباطات بر اساس آنالیز ذینفعان در سال ۲۰۰۷ تهیه شده است ۱. نهایی سازی و چاپ برنامه ارتباطات ۲. فعالیت های روز جهانی تالاب ها ۳. کمک به برگزاری جشنواره پریشان با کمک نهادهای غیردولتی ۴. ارزیابی/ بررسی جشنواره	- برنامه ارتباطات در سال ۲۰۰۸ نهائی شده و بر روی سایت پروژه قرار داده شده است. به صورت سالیانه بررسی و بر اساس نیاز سنجی ها بروز رسانی خواهد شد. - برنامه ارتباطات هم اکنون در حال اجرا است. - برگزاری روز جهانی تالاب، انتخاب اولین قهرمان تالاب و اهداء جوایز و تندیس ویژه - همکاری با تشکل غیر دولتی گروه محلی پریشان (موسسه طبیعت و سلامت کازرون) - برگزاری اولین جشنواره تالابی کشور و جشنواره مردمی تالاب پریشان در ۸ و ۹ فروردین - همکاری و حمایت از تشکل های غیر دولتی جهت برگزاری این جشنواره - تهیه و چاپ کارت پستال، پوستر، بروشور و ... - کمک به جوامع محلی در برگزاری نمایشگاه عکس و نقاشی، غرفه گیاهان داروئی، تهیه ماکت دریاچه پریشان و ...

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
			- در راستای آماده سازی و آموزش جوامع محلی دوره های ذیل برگزار گردید: ○ کارگاه تیم سازی ○ دوره آموزشی راهنمای گردشگری ○ دوره آموزشی صنایع دستی و ... • تهیه بنر از روند شکل گیری و اجرای اولین جشنواره پریشان . نصب آن در ورودی سازمان مرکزی و اداره کل فارس • تهیه گزارش و فیلم از برگزاری جشنواره مذکور • برگزاری جلسه بررسی و ارزیابی این جشنواره با حضور جوامع محلی • تهیه فیلم و گزارش جشنواره مذکور • برگزاری جلسه تقدیر و تشکر از ذینفعان محلی جهت انجام همکاری در برگزاری جشنواره تالاب پریشان در مورخ ۲۰ مرداد ۱۳۸۷ (جولای ۲۰۰۸) • برنامه ریزی برای تجهیز کتابخانه ها و تامین کتاب برای مدارس روستاهای حاشیه پریشان
۹	۱۳.۲ چاپ و توزیع اطلاعات و موارد آگاهی رسانی بصورت بولتن های فصلی بر اساس پیشرفت طرح	• بولتن های طرح در سال ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ تهیه، چاپ و توزیع شده اند ۱. توزیع بولتن ۲. تهیه و چاپ بروشور درمورد دریاچه پریشان ۳. تهیه تابلوهای اطلاعاتی برای مراکز سازمان محیط زیست	• بروشور دو زبانه طرح تهیه، چاپ و توزیع شده است. • پوسترهای موضوعی طرح تهیه، چاپ و توزیع شده اند • تهیه بروشور دریاچه پریشان • تدوین و چاپ گزارش یک پریشان و ۱۸ دهکده جهت معرفی روستاهای حاشیه دریاچه پریشان با مشارکت جوامع محلی و سازمانهای غیردولتی منطقه
۱۰	۱۳.۳ راه اندازی و اجرای مکانیزم های مشاوره و ارتباط با جوامع محلی	• جلسه مشاوره جوامع محلی جهت برنامه مدیریت در سال ۲۰۰۷ برگزار شده است. • مشارکت جوامع محلی در کارگاه مدیریت جامع تالاب پریشان در سال ۲۰۰۷ صورت پذیرفته است. ۱. ایجاد کمیته جوامع محلی برای برنامه مدیریت جامع دریاچه پریشان ۲. ارائه آموزش و برگزاری جلسات	• تاسیس کمیته جوامع محلی برای برنامه مدیریت تالاب پریشان • تشکیل کارگروه اقتصادی اجتماعی تالاب پریشان با حضور و مشارکت جوامع محلی و NGO ها • رایزنی با ادارات مختلف استانی جهت برقراری ارتباط و ظرفیت سازی جوامع محلی بویژه تشکل غیر دولتی (NGO منطقه ای) گروه محلی پریشان • برگزاری جلسات متعدد جهت ظرفیت سازی و فعال سازی جوامع محلی و NGO های منطقه
۱۱	۱۳.۴ مشارکت در ارزیابی روستاها جهت شناسایی تهدیدها و معیشت های جایگزین و	• گزارش PRA در روستاهای نمونه پریشان در سال ۲۰۰۷ تهیه شده است. • چاپ گزارش PRA و دریافت پیشنهادات مربوط به آن	• گزارش PRA در سال ۲۰۰۸ تکمیل و به فارسی ترجمه شده است و پس از نهایی سازی در سال ۲۰۰۹ توزیع خواهد شد.

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
	اجرای گزینه های ممکن		
۱.۴ برنامه ریزی و اجرای فعالیت های حفاظتی			
۱۲	۱.۴.۱ تهیه و اجرای برنامه جامع مدیریت (شامل پهنه بندی تالاب و بهبود برنامه زونبندی)	- برگزاری دو کارگاه مدیریت و انجام مشاورات مورد نیاز انجام شده است. - دومین پیش نویس برنامه مدیریت در سال ۲۰۰۷ تهیه شده است. ۱. دریافت آخرین بازخوردها درمورد برنامه مدیریت جامع دریاچه پریشان ۲. تصویب برنامه توسط کمیته فنی طرح ۳. تصویب برنامه توسط کمیته هماهنگی طرح ۴. امضای برنامه توسط استاندار فارس و مقامات سازمان محیط زیست ۵. نهایی سازی مجموعه برنامه های عملی طرح ۶. تامین بودجه ۷. اجرای فعالیت های اولویت دار	- برنامه مدیریت جامع دریاچه پریشان در سه مرحله و در قالب کارگاه های مشورتی با مشارکت کامل کلیه دست اندرکاران تدوین و نهائی شده است. ۳ ویرایش برنامه بطور مکتوب برای کلیه دست اندرکاران برای بررسی و ارائه پیشنهادات ارائه گردید و نظرات دریافتی بررسی و در برنامه اعمال گردید. - کارگاه زون بندی برگزار گردید و پیش نویس نقشه زون بندی تالاب تهیه گردیده است - این برنامه مراحل نهایی خود را طی نموده و در مرحله تصویب کمیته هماهنگی استانی طرح است (کارگروه آب و کشاورزی استانداری فارس) - تصویب این برنامه به سال ۲۰۰۹ موکول شده است.
۱۳	۱.۴.۲ اجرای پهنه بندی تالاب در منطقه، حل و فصل مشکلات مالکیت اراضی حل و احیاء زیستگاه های طبیعی	- تهیه نقشه زیستگاهی تالاب پریشان بر اساس دستور العمل MED WET و تأیید آن در سال ۲۰۰۷ - سوابق مالکیت اراضی در سال ۲۰۰۷ جمع آوری شده است. ۱. انتشار نقشه تالاب ۲. مطابقت نقشه تالاب با نقشه مالکیت اراضی و توافق با سازمان حفاظت محیط زیست و کشاورزان درمورد اطلاعات ۳. علامت گذاری مرزهای تالاب	- مذاکره و رایزنی با اداره کل حفاظت محیط زیست فارس، شورای حل اختلاف منطقه و جوامع محلی برای حل و فصل موضوع مالکیت اراضی حاشیه دریاچه - نقشه مرزبندی اکولوژیک و زیستگاهی تالاب تهیه گردیده و در قالب برنامه جامع مدیریت دریاچه ارومیه برای دینفعان ارسال گردیده است. - مکاتبه با اداره کل حفاظت محیط زیست استان فارس جهت اخذ سوابق مناقشات زمین - ابلاغ اعتبار به محیط زیست فارس جهت انجام علامت گذاری مرز تالاب پریشان
۱۴	۱.۴.۳ توسعه و اجرای مکانیزم های زون بندی	- نقشه تالاب در سال ۲۰۰۷ تهیه شد. ۱. تهیه نقشه اولیه فعالیت های انسانی ۲. تهیه نقشه زون بندی کاربری های اطراف دریاچه برای مدیریت فعالیت ها/ اثرات انسانی ۳. تهیه دستورالعمل ها	- برگزاری کارگاه آموزشی – مشورتی زونبندی کاربری های دریاچه پریشان با حضور مشاور ارشد بین المللی و مشاور بین المللی مناطق حفاظت شده و قوانین سازمانی و کلیه دینفعان در شهرستان کازرون مورخ ۸ و ۹ خرداد ۱۳۸۷ (می ۲۰۰۸) - نقشه کاربری های تالاب پریشان در کارگاه فوق الذکر توسط دینفعان تهیه و بصورت و بر همین اساس راهنمای زون بندی نیز تهیه خواهد شد.

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
		۴. تصویب دستورالعمل ها ۵. برنامه های آگاهی رسانی	- تهیه دستورالعمل کاربریهای ذکر شده در نقشه زون بندی - تهیه نقشه کاربری اراضی حاشیه دریاچه
۱۵	۱.۴.۴ توسعه و اجرای قوانین جهت استفاده پایدار از محصولات تالابی	۱. برگزاری کارگاه شیلات ۲. تهیه دستورالعمل های شیلات	به برنامه سال ۲۰۰۹ منتقل گردید.
۱۶	۱.۴.۵ بررسی قوانین زیست محیطی	۱. چاپ گزارش پایه قوانین و نظرات دریافتی ۲. مشارکت در بازبینی قوانین ملی	- پیش نویس بررسی قوانین در سال ۲۰۰۷ تهیه شده است. - گزارش چاپ و در بین ذینفعان توزیع گردید. - نتایج بررسیهای انجام شده در کارگاه ملی WPA مطرح شده و گزارش چاپ شده و به شرکت کنندگان برای دریافت نظرات ارسال شده است. (نماینده استان فارس نیز در این کارگاه حضور داشته است).
۱۷	۱.۴.۶ اندازه گیری های خاص برای موارد مهم تنوع زیستی جهانی (فعالیت جدید اضافه شده در سال ۲۰۰۸)	- شناسایی گونه ها بعنوان یکی از اهداف در برنامه مدیریت گنجانده شده است. ۱. چاپ گزارش خلاصه ای از بازبینی وضعیت موجود هر گونه (۶) ۲. طراحی، چاپ و توزیع پوستر ۳. تهیه دستورالعمل های مدیریتی ۴. آغاز فعالیت های تحقیقاتی درمورد ماهی زردک و شنگ	- مطالعه و سرشماری برخی گونه های پرنده گان بانجام رسید - بررسیهای اولیه و مذاکره با چند سازمان غیردولتی برای بررسی وضعیت گونه های پستاندار با اهمیت صورت پذیرفته ولی مطالعات مربوطه به سال ۲۰۰۹ منتقل گردید. - ترجمه دستور العمل IUCN برای کنترل معرفی گونه های غیربومی و اقدام جهت چاپ آن - باتوجه به جابجایی زمان برگزاری کارگاه شیلات، مطالعات مربوط به ماهی زردک نیز به تاخیر افتاد.
۱۸	۱.۴.۷ توسعه معیشت جایگزین برای جوامع محلی جهت کاهش تهدید و خسارت به تنوع زیستی	۱. برگزاری کارگاه درمورد گردشگری/تفرج و تهیه برنامه ۲. چاپ پیش نویس برنامه	- برگزاری دوره راهنمای گردشگری محیط زیستی برای نمایندگان منتخب ۱۸ روستا به منظور ظرفیت سازی و توانمندسازی جامعه محلی در ایجاد معیشت های جایگزین - کارگاه اکوتوریسم و معیشت جایگزین در این سال برگزار نشده و به سال آینده موکول شده است
۱.۵. توقف تخریب زیستگاه های تالابی و اجرای اقداماتی جهت احیاء آن ها			
۱۹	۱.۵.۱ اجرائی نمودن قوانین موجود زیست محیطی جهت ابقای زیست بومهای تالابی موجود	۱. پایش برنامه های توسعه و انجام ارزیابی اثرات زیست محیطی ۲. جلوگیری از تعرض به مرز تالاب و بدین ترتیب فراهم نمودن شرایط جهت احیاء تالاب	برنامه پایش تالاب تدوین گردیده و در حال نهایی شدن می باشد و در مرحله بعد عملیاتی خواهد شد.

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
۲۰	۱.۶.۱ تدوین معیارهای احیاء زیست بومها(فعالیت جدید اضافه شده در سال ۲۰۰۸)	۱. ایجاد مناطق فنس کشی شده به مساحت ۲ در ۱۵ هکتار به منظور جلوگیری از چرای نی توسط دام ۲. استقرار سیستم پایش در محدوده و خارج از محدوده فنس کشی شده	• ابلاغ اعتبار از بودجه ملی به استان فارس جهت ایجاد مناطق فنس کشی شده نمونه در تالاب پریشان جهت بررسی احیاء گیاهان تالابی انجام شده است • مراحل بررسی بخشهای مختلف جهت ایجاد منطقه فنس کشی شده با مشورت مشاورین بین المللی طرح و کارشناسان اداره کل حفاظت محیط فارس توسط مشاور ملی • مراحل اجرایی در سال ۲۰۰۹
خروجی اصلی ۲: کمک به پایداری سیستم مدیریت مناطق حفاظت شده از طریق ایجاد ساختارهای مشارکت بین بخشی در سطح استان و حوزه آبخیز با توجه به مشکلات تهدید کننده اکوسیستم مناطق حفاظت شده تالابی			
۲.۱. ایجاد سازوکارهای همکاری در سطح استانی			
۲۱	۲.۱.۱ تاسیس کمیته فنی و برگزاری جلسات فصلی آن	• این کمیته در سال ۲۰۰۶ تاسیس شده است. • جلسات این کمیته در سال های ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ برگزار شده است • سه کارگروه در سال ۲۰۰۷ تشکیل شده و جلسات آن ها برگزار شده است ۱. برگزاری جلسات کمیته فنی ۲. برگزاری جلسات کارگروه ها	• برگزاری ۲ جلسه کمیته فنی طرح (کارگروه آب و کشاورزی استانداری) • برگزاری چهار جلسه کارگروه تنوع زیستی در شیراز • برگزاری دو جلسه کارگروه اقتصادی اجتماعی و مشارکتهای مردمی • یک جلسه کارگروه آب و کشاورزی
۲۲	۲.۱.۲ تاسیس کمیته هماهنگی پریشان و برگزاری دو جلسه در سال	• این کمیته در سال ۲۰۰۶ تاسیس شده است. • جلسه توجیهی در سال ۲۰۰۷ ۱. برگزاری جلسات توجیهی دوبار در سال ۲. تصویب برنامه مدیریتی ۳. بررسی پیشرفت برنامه مدیریتی	• با تشکیل کارگروه های دریاچه پریشان و کمیته فنی طرح در سطح استانداری فارس (کارگروه آب و کشاورزی) جلسات این کمیته در سال ۲۰۰۸ با گروه های یاد شده تلفیق گردید. ولی در سال ۲۰۰۹ با توجه به مراحل نهایی تصویب برنامه مدیریت و عملیاتی شدن آن تشکیل مجدد جلسات این کمیته ضروری خواهد بود.
۲۳	۲.۱.۳ سمینار رویکرد اکوسیستمی در مدیریت مناطق تالابی	• کارگاه رویکرد اکوسیستمی در مدیریت مناطق تالابی در تیرماه ۱۳۸۷ (ژوئن ۲۰۰۷) برگزار شده است. ۱. انجام بازدید میدانی و برگزاری سمینار برای اعضاء کمیته هماهنگی ۲. اشاعه اطلاعات و پیگیری های آتی	• اطلاعات مربوط به مدیریت اکوسیستمی بطور متناوب از طریق کارگاه ها و شرکت در سمینارها و جلسات توسعه داده شد. • کمیته ملی مدیریت زیست بومی در سطح ملی تشکیل گردیده که براساس آن برنامه ریزی مدیریت زیست-بومی در سطح کلیه اکوسیستمهای با اهمیت و تالابی کشور توسعه خواهد یافت. اولین جلسه این کمیته با حضور مدیران ذیربط سازمان حفاظت محیط زیست و سایر وزارتخانه ها و سازمانها برگزار گردید که در آن نمونه کاری طرح حفاظت از تالابهای ایران بعنوان یک الگو موفق و مطالعه موردی ارائه گردید.
۲.۲. ایجاد اقداماتی برای اختصاص پایدار آب به دریاچه پریشان			

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
۲۴	۲.۲.۱. فراهم نمودن بودجه برای تالاب پریشان و تهیه سناریو جهت مدیریت جامع منابع آب ویژه ۲۵ سال آینده	- پیش نویس گزارش منابع آب تالاب پریشان در سال ۲۰۰۷ تهیه شد. ۱. استخدام مشاور برای تعیین نیاز آب زیست محیطی ۲. چاپ گزارش هیدرولوژی	گزارش هیدرولوژی تالاب پریشان توسط مشاور ارشد ملی طرح تهیه شده است و در اختیار ذینفعان طرح قرار گرفته است
۲۵	۲.۲.۲. تدوین استراتژی ارزیابی اثرات زیست محیطی بر روی منابع آب تعیین شده در سطح حوزه و بدنبال آن سیاست های برنامه ریزی شده جهت استفاده بهینه از این منابع	۱. انجام ارزیابی استراتژیک زیست محیطی درمورد سیاست ها و طرح های موجود آب ۲. چاپ گزارش و نظرات دریافتی	در دست بررسی و بازنگری توسط مشاور ارشد بین المللی طرح
۲۶	۲.۲.۳. موارد نمونه استفاده بهینه از آب در آبیاری کشاورزی و بهبود تکنیک های آن	۱. طراحی برنامه با مشارکت بخش های آب و کشاورزی ۲. تهیه مواد آگاهی رسانی ۳. انتخاب سایت های نمونه	- مذاکرات اولیه دفتر محیط زیست وزارت کشاورزی جهت عملیاتی شدن اقدامات اجرایی - اقدامات اجرایی پس از تصویب برنامه مدیریت دریاچه پریشان پیگیری خواهد شد.
۲.۳. فعالیت های کنترل یکپارچه آلودگی			
۲۷	۲.۳.۱. تهیه و اجرای استراتژی کاهش آلودگی های آبی	۱. آغاز به انجام مطالعات ۶ ماهه آلاینده ها برای مشخص نمودن منابع اصلی آلاینده ۲. تهیه استراتژی برای کاهش آلودگی ها	- تامین بودجه ملی و ابلاغ به اداره کل فارس جهت انجام مطالعات - تهیه و ارسال شرح خدمات مطالعات - مشورت و هماهنگی با دفتر آلودگی آب و خاک سازمان برای انجام بهینه مطالعات - استعلام برای شناسایی مشاورین ذیصلاح توسط اداره کل انجام گردیده و در مرحله انتخاب مشاور می باشد. - انجام مطالعات در سال ۲۰۰۹
۲۸	۲.۳.۲. موارد نمونه استفاده بهینه از کودهای شیمیائی و سموم در کشاورزی و اجرای موارد منتخب	۱. طراحی برنامه ۲. تهیه دستورالعمل برای بهره برداری و مدیریت مناطق حائل	مبانی پایه و دستورالعملهای مربوط به مناطق حائل در حد زون بندی و دستورالعمل کاربریها بانجام رسید.
۲۹	۲.۳.۳. بررسی و اجرای راه کارهای	۱. شناسائی منابع آلوده کننده	در قالب مطالعات آلودگی دریاچه پریشان بانجام خواهد رسید.

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
	ممکن و توجه به هرزآبها و زباله های روستائی اطراف تالاب پریشان و تهدیدات آنها		
۳۰	۲۳.۴ توسعه و اجرای راه کارها جهت جلوگیری از آلودگی های صوتی و تنشهای محیطی	۱. مطالعه منابع مزاحمت صوتی و تنشهای محیطی	• شروع این فعالیت به سال ۲۰۰۹ منتقل شد.
۲.۴. معرفی فعالیت هایی برای جلوگیری از تخریب سرزمین			
۳۱	۲۴.۱ توسعه و اجرای استراتژی جهت جلوگیری از فرسایش در سطح حوضه تالاب پریشان	۱. تهیه پیش نویس طرح کلان برای حفاظت از آبخیز و احیاء اطراف دریاچه	• در حال بررسی با مشاور ارشد بین المللی برای بازنگری در این فعالیت نتیجه در برنامه عمل سال ۲۰۰۹ منعکس خواهد شد.
۲.۵. اشاعه و استفاده از تجربیات نمونه در ارزیابی اثرات زیست محیطی			
۳۲	۲۵.۱ کاربرد تجارب موفق ارزیابی اثرات زیست محیطی در سایت پریشان بطور مثال بهبود منابع آب، استراتژی توریسم و ماهیگیری	۱. شرکت کارشناسان مهم در کارگاه ملی ارزیابی اثرات زیست محیطی و ارزیابی استراتژیک زیست محیطی ۲. توزیع گزارش	• عملیاتی نشده است.
۳۳	۲۵.۲ تهیه برنامه مدیریت زیست محیطی برای روستاها	۱. انتخاب دو روستای نمونه ۲. تهیه برنامه های مدیریت زیست محیطی برای دو روستا	• برنامه ریزی و مذاکرات اولیه برای ظرفیت سنجی با مشاورین ملی زیربط و جامعه محل انجام گردیده و برنامه ریزیهای اجرایی در سال ۲۰۰۹ انجام خواهد شد.
۲.۶. اشاعه و استفاده از تجارب موفق در مورد معرفی گونه های غیربومی و کنترل ان			
۳۴	۲۶.۱ بهره گیری از تجارب نمونه	۱. دستور العمل IUCN برای کنترل معرفی گونه های غیربومی در سال ۲۰۰۶ ترجمه گردیده	• اقدام جهت چاپ کتابچه دستور العمل های IUCN برای کنترل معرفی گونه های غیربومی

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
	بین المللی در معرفی گونه های بیگانه در سطح استانی و محلی		
۳۵	۲۶.۲ بهره گیری از تجارب نمونه در اجرا و کنترل گونه های مهاجم (بویژه ماهیها و گیاهان آبی)	۱. ارزیابی وضعیت گونه های مهاجم در مطالعات پایه	برنامه ریزی جهت برگزاری کارگاه آموزشی ماهیگیری و شیلات به سال ۲۰۰۹ موکول شده است
۴.۱ مدیریت طرح در سایت نمونه پریشان			
۳۶	۴.۱.۱ تهیه و تدوین برنامه سالیانه با همکاری کمیته راهبری و کمیته هماهنگی طرح	- برنامه های کاری سالانه تدوین شده اند ۱. تهیه پیش نویس برنامه سال ۲۰۰۸ ۲. تصویب توسط کمیته راهبری طرح ۳. چاپ برنامه	- برنامه سال ۲۰۰۸ تدوین گردیده - برنامه در جلسه کمیته راهبری مطرح و به تصویب رسیده و در حال اجرا است. - برنامه برای استفاده کلیه ذینفعان بر روی سایت طرح قرار داده شده است.
۳۷	۴.۱.۲ حمایت از فعالیت های اجرایی طرح در سطح حوضه تالاب پریشان	- هماهنگ کننده استانی در سال ۲۰۰۶ استخدام شد ۱. ایجاد دبیرخانه کمیته هماهنگی ۲. ایجاد دبیرخانه کمیته فنی و کارگروه ها ۳. کمک به مشاورین ۴. کمک به برگزاری ارگاه ها ۵. برقراری ارتباطات ۶. ارتباط دائم با ذینفعان	- هماهنگ کننده استان فارس از نیمه سال ۲۰۰۸ همکاری خود را با پروژه قطع نموده است. - آگهی استخدام در روزنامه های ملی و وب سایت سازمان ملل چاپ شده است. - باتوجه به بررسی بعمل آمده به دلیل مناسب نبودن گزینه های بدست آمده مجددا در ابتدای سال ۲۰۰۹ آگهی خواهد شد.
۳۸	۴.۱.۳ تهیه گزارش عملکرد سالیانه طرح در سطح حوضه تالاب پریشان	۱. تهیه گزارش سالانه ۲. چاپ گزارش سالانه	- گزارش عملکرد طرح تدوین و به کلیه اعضای کمیته راهبری ارائه گردیده است. - گزارش اجرایی طرح PIR تدوین و به UNDP ارائه گردیده است. - گزارش تفصیلی عملکرد سال ۲۰۰۷ تهیه شده است - کلیه گزارشات عملکرد بر روی سایت طرح قرار داده شده است.
۳۹	۴.۱.۴ تاسیس دفاتر شیراز و کازرون و فعالیت آنها با هماهنگی دفتر مرکزی طرح	- دفتر طرح در شیراز در سال ۲۰۰۶ تاسیس شد ۱. تهیه گزارشات سه ماهه ۲. ارزیابی سالانه عملکرد پرسنل ۳. شرکت هماهنگ کنندنده استانی در جلسات سه ماهه تیم مدیریت طرح	دستیار طرح در کازرون (خانم پزشکیان) در فرمانداری مستقر و مشغول فعالیت می باشد.

جدول ۲-۲- فعالیتهای طرح حفاظت از تالابهای ایران در سایت نمونه ارومیه

طبق برنامه کاری سال ۲۰۰۸

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
خروجی اصلی ۱: ارتقاء ظرفیت ساختارهای مدیریتی مناطق حفاظت شده در سطح محلی (مانند دفاتر پارک‌های ملی و ادارات استانی محیط زیست) برای مدیریت مناطق حفاظت شده تالابی و مواجهه با تهدیدات تالابی درون حوزه آبخیز			
۱.۱. آموزش کارکنان سازمان محیط زیست و سایر ارگان ها درمورد برنامه ریزی مدیریت جامع زیست بومی، اجرا و پایش			
۱	۱.۱.۱ دوره های آموزشی مدیریت جامع تالابها	- در سال ۲۰۰۷ دو کارگاه آموزشی با این موضوع برگزار شدند. - در این مورد در سال ۲۰۰۸ هیچ برنامه آموزشی ای در نظر گرفته نشده است. برای برنامه های مدیریتی به قسمت ۱.۴.۱ رجوع شود.	پیشرفت انجام شده
۲	۱.۱.۲ برگزاری دوره های آموزشی تخصصی بر اساس برنامه آموزش	- تکمیل و نهائی شدن آنالیز ذینفعان در سال ۲۰۰۶ - تدوین پیش نویس برنامه آموزش در سال ۲۰۰۷ - برگزاری دوره آموزشی نقشه برداری تالابی در سال ۲۰۰۶ - برگزاری دوره آموزشی بانک اطلاعاتی MED WET در سال ۲۰۰۷ - دوره آموزشی مدیریت مشارکتی آبخیز در سال ۲۰۰۷ برگزار شد ۱. تکمیل برنامه آموزش ۲. برگزاری دوره آموزشی پایش زیست محیطی تالاب ۳. برگزاری کارگاه آموزشی مشورتی زون بندی دریاچه ارومیه با حضور ذینفعان مختلف و بویژه جوامع محلی	- برنامه آموزشی به روز رسانی و تکمیل گردید. - کارگاه آموزشی پایش زیست محیطی تالاب ها در تاریخ ۱۲ الی ۱۳ اردیبهشت ماه سال ۸۷ در شهر ارومیه و با شرکت حدود ۵۰ مدیر و کارشناس از ارگان های ذیربط سه استان واقع در حوضه آبریز برگزار شد. تمرکز اصلی این کارگاه که با حضور مشاور بین المللی طرح در زمینه تنوع زیستی و مشاورین ملی طرح برگزار شد، درمورد نحوه انجام پایش زیست محیطی و تهیه برنامه و پروتکل های پایش برای تالاب های ارومیه بود. - کارگاه مدیریت مشارکتی آبخیز با حضور مشاورین ملی و بین المللی طرح در تاریخ ۲۸ مهر ۸۷ در محل اداره کل حفاظت محیط زیست استان آذربایجان شرقی و با حضور جمعی از کارشناسان این اداره کل برگزار گردید. عمده مباحث مطرح شده در این کارگاه بر نحوه مدیریت حوزه آبریز تالاب قوری گل متمرکز بود و براساس آن سازوکار تدوین برنامه و مدیریت تالاب مذکور با رویکردی که طرح در ارتباط با دریاچه ارومیه داشته است ایجاد گردید. مقرر گردید که با تسهیلگری طرح، راهبری اداره کل حفاظت محیط زیست آذربایجان شرقی، همکاری دستگاه های مختلف و مشارکت جوامع محلی این فرایند صورت پذیرد. - کارگاه آموزشی- مشورتی زون بندی کاربری های تالاب در تاریخ ۶-۷ خرداد ماه سال ۱۳۸۷ در شهر ارومیه برگزار گردید. در این کارگاه که باحضور مشاورین ملی و بین المللی طرح و با شرکت حدود ۴۰ مدیر و کارشناس ذیربط از ارگان های مختلف در این کارگاه برگزار گردید، شرکت کنندگان به تهیه نقشه از کاربری های موجود در اطراف دریاچه ارومیه و نقاط حساس تنوع زیستی پرداختند و دستورالعمل های

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
			مربوط به هریک از این کاربری ها را تهیه نمودند.
۱.۲. مطالعات پایه، پایش و سیستم جامع اطلاعاتی			
۳	۱.۲.۱ شناسائی و بررسی اطلاعات پایه درمورد دریاچه ارومیه و و تالاب های اقماری و برگزاری کارگاه جهت بررسی و شناخت کمبودهای آن	- تهیه پیش نویس شرح خدمات بررسی اطلاعات در سال ۲۰۰۶ - بررسی برخی از اطلاعات پایه توسط مشاورین ملی طرح در سال ۲۰۰۷ - ابلاغ بودجه (در سال ۲۰۰۷) به ادارات محیط زیست آذ. شرقی و غربی جهت جمع آوری و تهیه و تدوین گزارش مطالعات اطلاعات پایه با همکاری مشاورین ملی طرح ۱. برگزاری کارگاه برای بازبینی گزارش ۲. چاپ گزارش ۳. مشخص نمودن نیازهای اطلاعاتی آتی ۴. توزیع مطالعات موجود	- تدوین مطالعات پایه سنتز هیدرولوژی دریاچه ارومیه - تهیه خلاصه گزارش سنتز و ارسال به دست‌اندرکاران جهت ارائه نظر - طرح گزارش هیدرولوژی در کارگاه مدیریت یکپارچه منابع آب دریاچه ارومیه (برگزار شده در تبریز تاریخ ۴ و ۵ آذر ۸۷ با حضور حدود ۴۰ نفر کارشناسان سه استان واقع در حوضه) - مطالعات تنوع زیستی دریاچه ارومیه - طرح گزارش تنوع زیستی در کارگروه حوضه‌ای تنوع زیستی جهت اصلاح و تکمیل
۴	۱.۲.۲ تکمیل کمبودهای مطالعات اطلاعات پایه طبق شناسائی آنها با توجه به بند فوق	- مطالعات پایه /گزارشات مدیریتی درمورد ۶ تالاب اقماری در سال ۲۰۰۵/۲۰۰۶ با سرمایه گذاری دولت هلند انجام شده اند. ۱. انجام/چاپ گزارش ارزش گذاری اقتصادی دریاچه ارومیه و تالاب های اقماری آن ۲. انجام مطالعات پایه و چاپ گزارش درمورد تالاب قره قشلاق (محیط زیست آذ. شرقی)	- تهیه و تدوین گزارش تنوع زیستی دریاچه ارومیه - تهیه و تدوین گزارش منابع آب و هیدرولوژی دریاچه ارومیه - بودجه مطالعات تالاب قره قشلاق از منابع ملی به اداره کل ابلاغ گردیده و مطالعات در دست انجام است. - بودجه مطالعات ارزش های اقتصادی دریاچه ارومیه به اداره کل آذربایجان غربی ارسال گردیده و مطالعات در دست انجام است.
۵	۱.۲.۳ شناسائی چهارچوب تغییرات پایش با توجه به شرایط موجود و تهیه راهنمای مربوطه	- دستورالعمل های پایش دریاچه ارومیه در سال ۲۰۰۵ به چاپ رسیده اند. - الویت بندی شاخص ها و اهداف در سال ۲۰۰۷ تعیین شده است. ۱. چاپ برنامه و پروتکل های پایش و سیستم گزارش دهی دریاچه ارومیه ۲. مشخص نمودن نیازهای تجهیزاتی	- طی کارگاه آموزشی پایش دستورالعمل های ملی پایش بین شرکت کنندگان کارگاه توزیع شد. - تدوین گزارش کارگاه پایش - تدوین برنامه پایش دریاچه - تدوین پروتکل های پایش دریاچه ارومیه - نیاز سنجی تجهیزات مورد نیاز جهت اجرای برنامه پایش در ادارات کل حفاظت محیط زیست استانها

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
۶	۱.۲.۴ اجرای برنامه پایش و چاپ نتایج آن	۱. آغاز فرآیند اجرایی برنامه پایش ۲. ارتقاء تجهیزات (برای پایش تنوع زیستی و آب) ۳. وارد نمودن اطلاعات در پایگاه اطلاعات تالاب ها ۴. چاپ گزارش سالانه از شرایط سایت	- تجهیزات پایش تنوع زیستی مورد درخواست ادارات کل حفاظت محیط زیست استان های آذ.غربی و شرقی خریداری شده اند و در سال ۲۰۰۹ به آن ادارات ارسال خواهند شد. - تهیه بانک اطلاعاتی و انجام برنامه پایش در سال ۲۰۰۹ انجام خواهد شد.
۷	۱.۲.۵ راه اندازی سیستم جامع اطلاعاتی	- سیستم اطلاعاتی MEDWET معرفی و کارگاه آموزشی آن در سال ۲۰۰۷ برگزار گردید. ۱. قرار دادن اطلاعات پایه بروی سیستم	- پس از برگزاری کارگاه بانک اطلاعات تالاب های MedWet فرم های اطلاعاتی به ادارات حفاظت محیط زیست ارسال شد و اطلاعات موجود دریافت شد. - پروپوزال بانک اطلاعاتی دریافت و در دست بررسی می باشد. - این فعالیت در سال ۲۰۰۹ ادامه خواهد یافت.
۱.۳ ارتقاء آگاهی های عمومی و مشارکت مردمی			
۸	۱.۳.۱ بهبود و اجرای برنامه ارتباطات و همچنین بررسی مکانیزم های افزایش آگاهی رسانی عمومی و همکاری با تشکل های غیر دولتی و دخیل نمودن آنها	- آنالیز دینفعان در سال ۲۰۰۶ نهائی شده است. - پیش نویس برنامه ارتباطات بر اساس آنالیز دینفعان در سال ۲۰۰۷ تهیه شده است - پخش تلویزیونی در سال ۲۰۰۷ ۱. نهایی سازی و چاپ برنامه ارتباطات ۲. حفظ ارتباط مداوم با رسانه های نوشتاری/تصویری ۳. برنامه ریزی روز جهانی تالاب ها برای دریاچه ارومیه در سال ۲۰۰۹ ۴. یافتن راه کارهایی برای برگزاری جشنواره دریاچه ارومیه و تهیه گزارش	- برنامه ارتباطات در سال ۲۰۰۸ نهائی شده و بر روی سایت پروژه قرار داده شده است. به صورت سالیانه بررسی و بر اساس نیاز سنجی ها بروز رسانی خواهد شد. - برنامه ارتباطات هم اکنون در حال اجرا است. - برگزاری روز جهانی تالاب، انتخاب اولین قهرمان تالاب و اهداء جوایز و تندیس ویژه: پس از چاپ آگهی و دریافت اطلاعات مربوطه، اولین قهرمان نالابی کشور (آقای انتخابی از فعالان محیط زیست انجمن دوستداران محیط زیست سولدوز) انتخاب شده و تندیس تالاب و جوایزی به رسم یادبود به ایشان تقدیم گردید. - پوشش خبری فعالیتهای طرح در جراید و تلویزیون و شبکه های استانی - همایشی که بعنوان جشنواره دریاچه ارومیه برنامه ریزی گردیده بود در ۲۵ الی ۲۷ مهرماه سال ۸۷ با همکاری استانداری های آذربایجان غربی و شرقی و ادارات کل حفاظت محیط زیست و مشارکت فعال نهادهای مردمی این دو استان برگزار شد به منظور حساس سازی مردم و مسئولین نسبت به شرایط بحرانی دریاچه ارومیه، به صورت مشترک در استان های آذربایجان غربی و شرقی و همزمان در شهرهای مهاباد، شبستر و نقده برگزار شد، شامل مراسم مختلفی از جمله برگزاری پیاده روی خانوادگی، تور دوچرخه سواری دور دریاچه، نمایشگاه های عکس، نقاشی و کاریکاتور و مراسم ویژه کودکان بود که با استقبال گسترده مردم روبه رو شد. در روز پایانی و مراسم اختتامیه این همایش نیز، تفاهم نامه مشترک حفاظت و مدیریت دریاچه ارومیه با حضور ریاست سازمان محیط زیست، وزرای نیرو و کشاورزی، استانداران آذربایجان غربی، شرقی و کردستان، اعضاء هیئت رئیسه مجلس و نمایندگان مردم منطقه در مجلس و جمع کثیری از مسئولان سه استان به امضاء رسید. - گزارش مصوری از جشنواره تهیه گردیده است.

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
۹	۱۳.۲ چاپ و توزیع بولتن های فصلی بر اساس پیشرفت طرح	- بولتن های طرح در سال ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ تهیه، چاپ و توزیع شده اند ۱. توزیع بولتن ۲. تهیه و چاپ بروشور درمورد تالاب های قوری گل و کانی برازان ۳. تهیه تابلوهای اطلاعاتی برای مراکز سازمان محیط زیست، قوری گل و بزرگراه کلاتتری ۴. یافتن راه کارهایی برای ایجاد مراکز اطلاع رسانی زیست محیطی در حداکثر دو تالاب/ تهیه برنامه. ۵. توزیع کتاب و پوستر درمورد خشک شدن دریاچه	- بروشور دو زبانه طرح تهیه، چاپ و توزیع شده است. - پوسترهای موضوعی طرح تهیه، چاپ و توزیع شده اند - تهیه بروشور پارک ملی دریاچه ارومیه، سیمای زیست محیطی دریاچه ارومیه و غیره و توزیع آن در قالب همایش ارومیه - بولتن طرح به صورت فصلی تهیه، چاپ و توزیع گردید - کتاب خشک شدن تالابها تهیه و تدوین گردیده است. پوستر مربوط به خشک شدن تالابها چاپ و توزیع گردیده است.
۱۰	۱۳.۳ راه اندازی و اجرای مکانیزم های مشاوره و ارتباط با جوامع محلی	- کارگروه آگاهی رسانی و مشارکت های مردمی در سال ۲۰۰۷ تشکیل شد. ۱. برگزاری جلسات کارگروه ۲. ایجاد کمیته های محلی برای مدیریت یادگارلو و قوری گل ۳. ارائه آموزش و برگزاری جلسات	این جلسه در قالب کارگاه مدیریت مشارکتی آبخیز با حضور مشاورین ملی و بین المللی طرح در تاریخ ۲۸ مهر ۸۷ در محل اداره کل حفاظت محیط زیست استان آذربایجان شرقی و با حضور جمعی از کارشناسان این اداره کل برگزار گردید. عمده مباحث مطرح شده در این کارگاه بر نحوه مدیریت حوزه آبریز تالاب قوری گل متمرکز بود و براساس آن سازوکار تدوین برنامه و مدیریت و همچنین تشکیل کمیته محلی مدیریت تالاب مذکور با رویکردی که طرح در ارتباط با دریاچه ارومیه داشته است مورد بررسی قرار گرفت. مقرر گردید که با تسهیلگری طرح، راهبری اداره کل حفاظت محیط زیست آذربایجان شرقی، همکاری دستگاه های مختلف و مشارکت جوامع محلی این فرایند صورت پذیرد.
۱۱	۱۳.۴ انجام ارزیابی مشارکتی روستا جهت شناسایی تهدیدها و معیشت های جایگزین و اجرای گزینه های ممکن	۱. انجام مطالعات ارزیابی مشارکت روستایی در قوری گل و یادگارلو ۲. تهیه گزارش و دریافت نظرات	در سال ۲۰۰۹ عملیاتی نشده است.
۱.۴ برنامه ریزی و اجرای فعالیت های حفاظتی			
۱۲	۱۴.۱ تهیه و اجرای برنامه جامع مدیریت (شامل پهنه بندی تالاب و بهبود برنامه زونبندی) و اجرای راه	- در سال ۲۰۰۷ دو کارگاه برنامه ریزی مدیریت برگزار شده و نظرات دریافت شده است. - دومین پیش نویس برنامه مدیریت در سال ۲۰۰۷ تهیه شده است. ۱. دریافت آخرین بازخوردها درمورد برنامه	- کلیه نظرات و پیشنهادات ذینفعان جمع آوری و در برنامه اعمال گردید. ویرایش چهارم برنامه تدوین شد. - در کمیته فنی طرح مورد بررسی و تصویب قرار گرفت و بعلاوه در شورای عالی آب نیز مطرح و مورد تأیید قرار گرفت. - سند برنامه مدیریت جامع دریاچه ارومیه در قالب توافقنامه مشترک و طی مراسمی با حضور معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، وزرای نیرو و جهاد کشاورزی و استانداران آذربایجان غربی،

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
	کارهای منتخب	- مدیریت جامع دریاچه پریشان ۲. تصویب برنامه توسط کمیته فنی طرح ۳. تصویب برنامه توسط کمیته هماهنگی طرح ۴. امضاء برنامه توسط استانداران استان های - ذینفع ، مقامات سازمان محیط زیست و وزرای - نیرو و جهاد کشاورزی ۵. نهایی سازی مجموعه برنامه های عملی طرح ۶. تامین بودجه ۷. اجرای فعالیت های اولویت دار	- شرقی و کردستان به امضاء رسید. - نامه ابلاغ سند و تفاهم نامه مذکور تهیه شده و توسط ریاست سازمان حفاظت محیط زیست به وزارتخانه ها و استانداری های مربوطه ابلاغ خواهد شد تا مراحل آتی انجام شود - زون بندی کاربریهای دریاچه در قالب کارگاهی بانجام رسید و نقشه و گزارش مربوطه در حال تدوین است که مطابق توافق انجام شده به عنوان پیوست برنامه مدیریت مورد پذیرش قرار گرفته است. - جزئیات برنامه های عمل به صورت پروپوزالهای کاربردی در دست تهیه می باشد.
۱۳	۱.۴.۲ تهیه و اجرای برنامه های مدیریتی برای مهمترین تالاب های اقماری دریاچه، با مشورت کارشناسان استانداری و جوامع محلی	- اولین پیش نویس برای تالاب درگه سنگی در سال ۲۰۰۵ تهیه شد. (سرمایه گذاری مشترک دولت هلند) - برای تالاب های قوری گل و یادگارلو: ۱. استقرار کمیته های جوامع محلی ۲. بررسی پروپوزال های مدیریتی موجود ۳. ارائه آموزش ۴. تهیه برنامه های مدیریت مشارکتی (آبخیز)	برگزاری کارگاه مدیریت مشارکتی تالاب قوری گل در بند ۱.۳.۳ توضیح داده شده است.
۱۴	۱.۴.۳. انجام پهنه بندی و علامت گذاری مرزهای تالاب، حل مناقشات زمین و توقف تغییر کاربری زیستگاه های طبیعی	- نقشه های اولیه تالاب های اقماری در سال ۲۰۰۵ تهیه شد (سرمایه گذاری دولت هلند) - برنامه آموزش در سال ۲۰۰۶ تهیه شد. - شرح خدمات در سال ۲۰۰۶ تهیه شد. ۱. تهیه نقشه اولیه تالاب با استفاده از سنجش از راه دور ۲. پیاده سازی نقشه بر روی زمین ۳. تصویب نقشه توسط کمیته فنی ۴. چاپ نقشه ها	- مطالعات مرزبندی و پهنه بندی اکولوژیک دریاچه ارومیه توسط اداره کل حفاظت محیط زیست آذربایجان غربی در دست انجام است. - میله گذاری حریم دریاچه ارومیه در حدود ۱۴۰ کیلومتر از ساحل غربی توسط اداره کل حفاظت محیط زیست آذربایجان غربی انجام شده است.
۱۵	۱.۴.۴ توسعه و اجرای مکانیزم های زون بندی	۱. تهیه نقشه اولیه فعالیت های انسانی و تهیه نقشه زون بندی کاربری های درون و اطراف دریاچه (با استفاده از دانش/مشارکت محلی) برای مدیریت	برگزاری کارگاه آموزشی – مشورتی زونبندی کاربردهای دریاچه ارومیه با حضور مشاور ارشد بین المللی و مشاور بین المللی مناطق حفاظت شده و قوانین سازمانی و کلیه ذینفعان در شهرارومیه مورخ ۶ و ۷ خرداد ۱۳۸۷ (می ۲۰۰۸)

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
		فعالیت ها/ اثرات انسانی ۲. تهیه دستورالعمل ها	- نقشه زون بندی کاربری های تالاب ارومیه در کارگاه فوق الذکر با مشارکت ذینفعان تهیه گردید - دستورالعمل های اولیه کاربری های نقشه زون بندی تهیه گردید نقشه مقدماتی کاربری اراضی توسط انسان در قالب همین نقشه ها تهیه شده است.
۱۶	۱۴.۵ توسعه و اجرای قوانین جهت استفاده پایدار از محصولات تالابی	۱. آغاز مطالعه ارزیابی ذخایر نمک دریاچه (وزارت صنایع و معادن)	این مطالعات پس از ابلاغ بودجه به اداره کل حفاظت محیط زیست استان آذربایجان غربی در دست انجام می باشد.
۱۷	۱۴.۶ بررسی قوانین مناطق حفاظت شده تالابی	۱. چاپ گزارش پایه قوانین و نظرات دریافتی ۲. مشارکت در بازبینی قوانین ملی	پیش نویس بررسی قوانین در سال ۲۰۰۷ تهیه شده است. نتایج بررسی های انجام شده در کارگاه ملی WPA مطرح شده و گزارش چاپ شده و به شرکت کنندگان برای دریافت نظرات ارسال شده است. (نمایندگان استان های آذربایجان شرقی و غربی نیز در این کارگاه حضور داشته اند.)
۱۸	۱۴.۷ اقدامات خاص برای موارد مهم تنوع زیستی جهانی (فعالیت جدید اضافه شده در سال ۲۰۰۸)	شناسایی گونه ها بعنوان یکی از اهداف در برنامه مدیریت گنجانده شده است. ۱. چاپ گزارش خلاصه ای از بازبینی وضعیت موجود هر گونه (۴) ۲. طراحی، چاپ و توزیع پوستر ۳. انجام فعالیت های تحقیقاتی درمورد آستانه تحمل شوری آرمیا	ترجمه دستور العمل IUCN برای کنترل معرفی گونه های غیربومی و اقدام جهت چاپ آن
۱۹	۱۴.۸ توسعه معیشت جایگزین برای جوامع محلی جهت کاهش تهدید و خسارت به تنوع زیستی	۱. برگزاری کارگاه درمورد گردشگری/تفرج و تهیه برنامه ۲. چاپ پیش نویس برنامه ۳. شناسایی سایت های نمونه برای انجام طرح های نمونه گردشگری در سال ۲۰۰۹	کارگاه اکوتوریسم و معیشت جایگزین، به علت عدم امکان حضور مشاور بین المللی طرح در سال ۲۰۰۸ برگزار نشده و به سال ۲۰۰۹ موکول شده است.
۱.۵. توقف تخریب زیستگاه های تالابی و اجرای اقداماتی جهت احیاء آن ها			
۲۰	۱۵.۱ اجرائی نمودن قوانین موجود زیست محیطی جهت حفاظت از زیست بومهای	۱. پایش برنامه های توسعه و انجام ارزیابی اثرات زیست محیطی	برنامه پایش تالاب تدوین گردیده و در حال نهایی شدن می باشد و مراحل تصویب و عملیاتی شدن آن به سال ۲۰۰۹ موکول شده است.

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
	تالابی موجود		
۲۱	۱.۵.۲. مشخص نمودن تالاب های اقماری مهم به عنوان مناطق حفاظت شده و اجرای قوانین	۱. مشخص نمودن فهرستی از تالاب هایی که می بایست تحت حفاظت قرار گیرند ۲. تهیه اسناد مربوطه برای معرفی این تالاب ها ۳. اطلاع رسانی به جوامع محلی ۴. تصویب	- بررسیهای اولیه جهت این موضوع انجام گردیده و تالابهای کانی برازان و قره قشلاق برای این موضوع مورد شناسایی اولیه قرار گرفته اند. - جهت تکمیل اطلاعات مربوط به تالاب قره قشلاق بودجه و شرح خدمات لازم جهت انجام مطالعات پایه و تهیه اطلاعات مورد نیاز برای ثبت آن در کنوانسیون رامسر و امکان سنجی طبقه بندی حفاظتی به استان ابلاغ گردیده و مطالعات در دست اقدام است.
۲۲	۱.۵.۳. اجرای طرح هایی برای احیاء تالاب های اقماری خسارت دیده	- تالاب های یادگارلو و گرده قیت به عنوان اولویت مشخص شده اند و بودجه تامین شده است - مطالعات احیاء تالاب یادگارلو انجام شده است (با سرمایه گذاری مشترک دولت هلند) - مشورت با جوامع محلی - تکمیل طرح های احیاء - اجرای اقدامات کوتاه مدت برای احیاء تالاب یادگارلو - اجرای اقدامات کوتاه مدت برای احیاء تالاب گرده قیت	- مذاکره با جوامع محلی و سازمانهای غیردولتی مرتبط منطقه - امکان سنجی اولیه صورت پذیرفته ولی اقدامات عملیاتی به برنامه سال بعد موکول گردیده است.
خروجی اصلی ۲: کمک به پایداری سیستم مدیریت مناطق حفاظت شده از طریق ایجاد ساختارهای مشارکت بین بخشی در سطح استان و حوزه آبخیز با توجه به مشکلات تهدید کننده اکوسیستم مناطق حفاظت شده تالابی			
۲.۱. ایجاد سازوکارهای همکاری در سطح استانی و حوزه آبریز ارومیه			
۲۳	۲.۱.۱. تاسیس کمیته های فنی بین بخشی برای دریاچه ارومیه و تالاب های اقماری آن و برگزاری جلسات فصلی آن	- این کمیته در سال ۲۰۰۶ تاسیس شده است. ۴ گروه کاری در سال ۲۰۰۷ تشکیل شده اند ۱. برگزاری جلسات استانی ۲. برگزاری جلسات مشترک بین استانی ۳. برگزاری جلسات کارگروه ها	- جلسات کارگروه های آب و کشاورزی استانی برگزار و خلاصه فعالیت های طرح به جلسات ارائه گردیده است. - جلسات گروه های کاری موضوعی مشترک حوزه ای تشکیل گردید و موضوعات مختلف تخصصی بویژه مسائل مربوط به آب و تنوع زیستی مورد بررسی قرار گرفت.
۲۴	۲.۱.۲. تاسیس کمیته های هماهنگی تالاب و کمیته هماهنگی مشترک دریاچه ارومیه، مشخص نمودن قوانین و روال و برگزاری دو	- این کمیته ها در سال ۲۰۰۶ تاسیس شده است. ۱. برگزاری جلسات ۲. برگزاری جلسات مشترک ۳. تصویب برنامه مدیریتی	- تشکیل جلسات گروه های کاری که در فعالیت فوق تشریح گردید. - برنامه مدیریت دریاچه ارومیه در سطح عالی به تصویب و امضاء وزرای نیرو و جهاد کشاورزی، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست و استانداران سه استان واقع در حوزه رسید. - توافق و تصویب تشکیل شورای مدیریت حوزه آبریز دریاچه ارومیه در سطح سه استان آذ غربی، شرقی و کردستان

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
	جلسه در سال.		
۲۵	۲.۱.۳ ارتقاء به کارگیری رویکرد جامع اکوسیستمی بین اعضاء کمیته های هماهنگی و دفتر برنامه ریزی بین بخشی فرمانداری، شامل تورهای مطالعاتی	• کارگاه رویکرد اکوسیستمی در مدیریت مناطق تالابی در تیرماه ۱۳۸۷ (ژوئن ۲۰۰۷) با شرکت افراد مهم برگزار شده است. ۳. انجام بازدید میدانی و برگزاری سمینار برای اعضاء کمیته هماهنگی/ تصمیم گیران عمده ۴. اشاعه اطلاعات و پیگیری های آتی	بازدید میدانی و تور مطالعاتی در سال ۲۰۰۸ انجام نشده است.
۲۶	۲.۱.۴. یافتن راه کارهای قانونی، مالی و سازمانی برای تشکیل مرجع مدیریت حوضه آبریز ارومیه، ارائه آن به شورای عالی محیط زیست و اجرا	• طبق مشورت های انجام شده با ذینفعان طرح، تاکنون از این ایده استقبال نشده است. ۱. تبادل نظر درمورد نیاز برای وجود ساختارهای راهبری رسمی در اولین جلسه کمیته هماهنگی مشترک. ۲. اجرای راه کارهای منتخب	• براساس موافقتنامه مشترک مدیریت جامع دریاچه ارومیه تشکیل شورای منطقه ای مدیریت حوضه آبریز دریاچه ارومیه به تصویب رسید. - براساس موافقتنامه فوق الذکر، تشکیل یک کمیته ملی مدیریت دریاچه ارومیه نیز در نظر گرفته شده است.
۲.۲. ایجاد اقداماتی برای اختصاص پایدار آب به دریاچه ارومیه و تالاب های اقماری آن			
۲۷	۲.۲.۱ بررسی مطالعات قبلی مدیریت جامع منابع آب دریاچه ارومیه، تهیه خلاصه ای از این گزارشات، مشخص نمودن کاستی ها و راه های پیش رو و اجرا	• در سال ۲۰۰۶ مشاور بین المللی مدیریت جامع منابع آب استخدام شد و شرح خدمات این مطالعه تهیه شد. • کارگروه آب در سال ۲۰۰۷ تشکیل شد. • مشاور ملی در اواخر سال ۲۰۰۷ استخدام شد. ۱. تهیه گزارش سنتز ۲. برگزاری کارگاه برای بررسی گزارش ۳. تهیه و توزیع نتایج و پیشنهادات	• تهیه گزارش سنتز هیدرولوژی دریاچه ارومیه و • ارسال گزارش سنتز هیدرولوژی و منابع آب دریاچه ارومیه به کلیه ذینفعان جهت اظهارنظر • برگزاری کارگاه مدیریت جامع منابع آب در سطح حوضه آبریز (۴ و ۵ آذر ۸۷) با حضور مشاورین ملی و بین المللی طرح و بحث و تبادل نظر در خصوص بررسی راهکارها و گزینه های مدیریت جامع منابع آب حوضه در چارچوب برنامه جامع مدیریت حوضه آبریز دریاچه ارومیه - تدوین گزارش کارگاه و توافق با کلیه ذینفعان در خصوص مراحل بعد جهت حصول به مدیریت جامع منابع آب
۲۸	۲.۲.۲ تدوین استراتژی ارزیابی اثرات زیست محیطی بر روی طرح های توسعه منابع آب (و شبکه های	۱. انجام ارزیابی استراتژیک زیست محیطی دمورد سیاست ها و طرح های موجود آب بدنال نتایج بند ۲.۲.۱ ۲. انجام مطالعات ارزیابی استراتژیک زیست محیطی برای طرح های توسعه موجود و پیشنهادی منابع آب	چارچوب فنی و زمینه لازم جهت ارزیابی و برنامه ریزی استراتژیک منابع آب حوضه از طریق کارگاه مدیریت جامع منابع آب به وسیله تعیین کل منابع آب قابل برداشت، سهم هر استان در بهره برداری از منابع آب حوضه و همچنین سهم هر استان در تامین نیاز آبی دریاچه ارومیه تامین می گردد.

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
	آبیاری (تعیین شده در سطح حوزه و بدنبال آن سیاست های برنامه ریزی شده جهت استفاده بهینه از این منابع	و مطالعات ارزیابی اثرات زیست محیط یبرای انتقال آب بین حوضه ای	
۲۹	۲.۲.۳ تعیین حداقل جریان زیست محیطی جهت بهتر کردن شرایط اکولوژی دریاچه ارومیه و تالابهای اقماری	- نیاز آبی ۷ تالاب اقماری مشخص شده است (سرمایه گذاری مشترک دولت هلند) ۱. مشخص نمودن حداقل جریان زیست محیطی دریاچه به عنوان بخشی از بند ۲.۲.۱ ۲. تهیه استراتژی برای اختصاص حق آبه زیست محیطی ۳. تهیه برنامه مدیریت بحران خشکسالی	- طی بحث ها و تبادل نظرات مختلف کارشناسی در کارگروه های تخصصی حداقل تراز اکولوژیک سطح آب دریاچه ارومیه و نیاز آبی زیست محیطی آن محاسبه گردیده است. این نیاز آبی در کمیسیون تخصصی شورای عالی آب نیز طرح و به تصویب رسیده است. در سطح حوضه آبریز نیز این نیاز آبی مورد توافق کلیه بخشهای ذیربط قرار گرفته و بعنوان یک هدف مدیریت یکپارچه منابع آب در برنامه مدیریت جامع دریاچه ارومیه نیز ثبت گردیده است. - پس از دریافت نظرات کارشناسی مشاورین ملی و بین المللی طرح، یک سری اقدامات فوری برای مبارزه با شرایط خشکسالی و بحرانی دریاچه ارومیه در انتهای برنامه مدیریت جامع این دریاچه گنجانده شد. باتوجه به تداوم شرایط خشکسالی دریاچه ارومیه و پس از سفر معاون نماینده مقیم دفتر عمران ملل متحد و تیم کارشناسی ایشان به همراه مدیر ملی طرح در تاریخ ۱۷ و ۱۸ تیرماه ۸۷ به استان های آذربایجان شرقی و غربی و بازدید ایشان از دریاچه ارومیه و ملاقات با جمعی از مقامات استانی و NGOهای منطقه، سازمان ملل پیشنهاد داد بودجه ۲۰۰ هزار دلاری از محل اعتبارات این سازمان برای مبارزه با خشکسالی و در قالب طرح حفاظت از تالاب های ایران به این دریاچه اختصاص یابد. پس از انجام مکاتبات لازم با وزارت امور خارجه این بودجه تصویب شد و برنامه کاری آن توسط دفتر عمران ملل متحد و کارشناسان و مشاورین طرح نهایی شده و در برنامه کاری سال ۲۰۰۹ گنجانده شده است.
۳۰	۲.۲.۴ اجرای راه کارهایی برای افزایش راندمان بهره برداری از آب در مصارف کشاورزی و افزایش استفاده از روش های نوین از طریق تعاونی های مصرف کنندگان	- ساختارهای افزایش راندمان آب در سال ۲۰۰۵-۲۰۰۶ ارائه شده است. (سرمایه گذاری مشترک هلند) ۱. گنجاندن نمونه های افزایش راندمان آبیاری در فعالیت های ترویج کشاورزی ۲. اجرای مطالعه (۶ ماهه) راه کارهای قیمت گذاری واقعی آب برای آبیاری	- بحث و تبادل نظر در خصوص نمونه ها و گزینه های مورد افزایش راندمان مصرف آب در کشاورزی در سطح حوضه در کارگاه مدیریت جامع منابع آب دریاچه ارومیه (تبریز، ۴ و ۵ آذرماه) مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت. - براساس برنامه ریزی انجام شده مقرر گردید که یک مشاور بین المللی و یک مشاور ملی در این زمینه به طرح اضافه گردند و جزئیات کارشناسی لازم در این خصوص در سال ۲۰۰۹ پیگیری شود.
۲.۳. فعالیت های کنترل یکپارچه آلودگی			
۳۱	۲.۳.۱. تهیه و اجرای استراتژی کاهش آلودگی	۱. آغاز به انجام مطالعات ۶ ماهه آلاینده ها برای مشخص نمودن مشکلات اصلی (مطالعات پایه آب و	بودجه مورد نیاز از محل منابع ملی تامین و به همراه شرح خدمات مربوطه به اداره کل آذربایجان غربی ارسال گردیده است.

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
	های آبی	رسوبات دریاچه) ۲. مشخص نمودن منابع اصلی آلاینده در سطح حوضه و تخمین حجم آلودگی در حوضه	نتایج مطالعات در سال ۲۰۰۹ حاصل خواهد شد.
۳۲	۲.۳.۲. اجرای راه کارهای موارد نمونه استفاده بهینه از کودهای شیمیائی و سموم در کشاورزی و اجرای موارد منتخب	۱. طراحی برنامه برای استفاده بهینه از مواد شیمیائی مورد کاربرد کشاورزی ۲. تهیه دستورالعمل برای بهره برداری و مدیریت مناطق حائل	در سال ۲۰۰۸ عملیاتی نگردید.
۳۳	۲.۳.۳. بررسی و اجرای راه کارهای کنترل هرزآبها و زباله های روستائی و صنعتی اطراف دریاچه ارومیه و تالاب های اقماری	۱. شناسائی منابع آلوده کننده در دو روستای نمونه ۲. ارائه راه کارها طی یک گزارش	ابلاغ اعتبار به اداره کل حفاظت محیط زیست استان آذربایجان غربی انجام شده است و گزارش در دست تهیه می باشد.
۳۴	۲.۳.۴. توسعه و اجرای راه کارها جهت جلوگیری از آلودگی های صوتی و اختلالات حاصل از آن	۱. مطالعه سطوح و منابع مزاحمت صوتی در جوامع فلامینگو و پلیکان ۲. ارائه راه کارها طی یک برنامه مدیریتی/ دستورالعمل ها	در سال ۲۰۰۸ عملیاتی نگردید.
۲.۴. معرفی فعالیت هایی برای جلوگیری از تخریب سرزمین			
۳۵	۲.۴.۱. توسعه و اجرای استراتژی جهت جلوگیری از فرسایش در سطح حوضه دریاچه ارومیه	۱. بررسی و تکمیل مطالعات موجود درمورد فرسایش ۲. تهیه پیش نویس طرح کلان برای حفاظت از آبخیز و احیاء اطراف دریاچه، با برگزاری کارگاه زون بندی کلید خواهد خورد	در مشورت با مشاور ارشد بین المللی طرح از برنامه طرح حذف گردید.
۲.۵. اشاعه و استفاده از تجربیات نمونه در ارزیابی اثرات زیست محیطی			
۳۶	۲.۵.۱. کاربرد تجارب موفق ارزیابی اثرات زیست محیطی در سایت ارومیه بطور مثال	۱. شرکت کارشناسان مهم در کارگاه ملی ارزیابی اثرات زیست محیطی و ارزیابی استراتژیک زیست محیطی ۲. توزیع گزارش	به سال ۲۰۰۹ موکول گردید.

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
	بهبود منابع آب، استراتژی توریسم و ماهیگیری		
۲.۶. اشاعه و استفاده از تجارب موفق درمورد معرفی گونه های غیربومی و کنترل ان			
۳۷	۲.۶.۱ بهره گیری از تجارب نمونه بین المللی در معرفی گونه های بیگانه در سطح استانی و محلی	- دستور العمل های بین المللی در سال ۲۰۰۷ چاپ شده اند ۱. چاپ و توزیع دستورالعمل ها در قالب یک کتابچه	اقدام جهت چاپ کتابچه دستور العمل های IUCN برای کنترل معرفی گونه های غیربومی
۳۸	۲.۶.۲ بهره گیری از تجارب نمونه در اجرا و کنترل گونه های مهاجم (بویژه ماهیها و گیاهان آبی)	۱. ارزیابی وضعیت گونه های مهاجم در مطالعات پایه ۲. پایش گونه های مهاجم	برنامه ریزی جهت برگزاری کارگاه آموزشی ماهیگیری و شیلات به سال ۲۰۰۹ موکول شده است
۴.۲ مدیریت طرح در سایت نمونه ارومیه			
۳۹	۴.۲.۱ تهیه و تدوین برنامه سالیانه با همکاری کمیته راهبری و کمیته هماهنگی طرح	- برنامه های کاری سالانه تدوین شده اند ۱. تصویب برنامه سال ۲۰۰۸ توسط کمیته راهبری طرح ۲. چاپ برنامه ۳. تهیه پیش نویس برنامه کاری سال ۲۰۰۹	- برنامه سال ۲۰۰۸ تدوین گردیده - برنامه در جلسه کمیته راهبری مطرح و به تصویب رسیده و در حال اجرا است. - برنامه کاری سالانه طرح از طریق سایت طرح و ارسال برای اعضای گروه الکترونیکی طرح در دسترس ذینفعان قرار گرفت.
۴۰	۴.۲.۲ حمایت از فعالیت های اجرایی طرح در سطح حوضه دریاچه ارومیه	- هماهنگ کننده استانی در سال ۲۰۰۶ استخدام شد ۱. ایجاد دبیرخانه کمیته هماهنگی ۲. ایجاد دبیرخانه کمیته فنی و کارگروه ها ۳. کمک به مشاورین ۴. کمک به برگزاری ارگاه ها ۵. برقراری ارتباطات ۶. ارتباط دائم با ذینفعان	- فعالیت ها طبق برنامه سال در حال اجرا است. - هماهنگ کننده استان آذربایجان غربی از نیمه سال ۲۰۰۸ همکاری خود را با پروژه قطع نمود. - استعفای دستیار هماهنگ کننده استان آذربایجان غربی در تیرماه سال ۸۷ - استخدام دستیار هماهنگ کننده استان آذربایجان شرقی - فعالیت دستیار هماهنگ کننده استانی طرح به عنوان هماهنگ کننده استانی طرح - آگهی استخدام دستیار استانی آذربایجان غربی در روزنامه های ملی و وب سایت سازمان ملل چاپ شده است. (که به دلیل عدم وجود گزینه های مناسب در سال ۲۰۰۹ آگهی مجدد خواهد شد) - برقراری ارتباط دائم با ذینفعان - هماهنگی و همکاری در برنامه ریزی و برگزاری کارگاه ها و بازدیدها و ماموریت های مشاورین ملی و بین المللی

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
			طرح انجام امور دبیرخانه‌ای گروه‌های کاری و همکاری با اداره کل حفاظت محیط‌زیست استان در زمینه مسائل مرتبط طرح
۴۱	۴.۲.۳ تهیه گزارش عملکرد سالیانه طرح در سطح حوضه دریاچه ارومیه	۳. تهیه گزارش سالانه ۴. چاپ گزارش سالانه	• گزارش عملکرد طرح تدوین و به کلیه اعضای کمیته راهبری ارائه گردیده است. • گزارش اجرایی طرح PIR تدوین و به UNDP ارائه گردیده است. گزارش تفصیلی عملکرد سال ۲۰۰۷ تهیه شده است.
۴۲	۴.۱.۴ تاسیس دفاتر تبریز و ارومیه و فعالیت آنها با هماهنگی دفتر مرکزی طرح	• دفاتر طرح در تبریز و ارومیه در سال ۲۰۰۶ تاسیس شد ۱. تهیه گزارشات ماهانه و سه ماهه ۲. ارزیابی سالانه عملکرد پرسنل ۳. شرکت هماهنگ کنندنده استانی در جلسات سه ماهه تیم مدیریت طرح	عملکرد پرسنل بطور سالانه ارزیابی شده و دفاتر به فعالیت های خود ادامه می دهند.

جدول ۲-۳- فعالیتهای طرح حفاظت از تالابهای ایران در سطح ملی

طبق برنامه کاری سال ۲۰۰۸

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
خروجی اصلی ۳: ارتقاء ظرفیت مدیریتی مناطق حفاظت شده تالابی و ساختارهای مشارکت بین بخشی در سطح ملی به منظور تقویت مدیریت مناطق حفاظت شده تالابی و از طریق تسهیل انتقال اطلاعات و تجربیات حاصله از دستاوردهای ۱ و ۲ ۳.۱. افزایش ظرفیت مدیریت مناطق حفاظت شده تالابی، پیرو بررسی ساختارهای سازمانی آموزش و غیره			
۱	۳.۱.۱ تدوین و بررسی نیازهای ابزاری، قانونی و ظرفیت سازی پرسنل محیط زیست در سطح ملی و استانی و برگزاری کارگاه مشورتی	- مطالعات پایه در سال ۲۰۰۷ انجام شد ۱. برگزاری کارگاه برای بازبینی ۲. چاپ گزارش و دریافت نظرات	- گزارش پایه قوانین و مقررات سازمانی مناطق حفاظت شده تالابی توسط مشاور طرح تهیه شده و برای نظرخواهی در اختیار ذینفعان طرح قرر گرفته است. - در قالب کارگاه مدیریت مناطق حفاظت شده تالابی (تهران- ۱ خرداد ۸۷) کارشناسان به بحث و تبادل نظر در این زمینه پرداختند. گزارش این کارگاه به شرکت کنندگان ارسال شده و نظرات و پیشنهادات آن ها دریافت شده و در گزارش پایه قوانین گنجانده خواهد شد. همچنین گزارشی در زمینه جمع بندی قوانین و مقررات تدوین گردید و جهت نظرخواهی به ذینفعان ارسال گردیده است.
۲	۳.۱.۲ توسعه و اجرای برنامه جهت بالا بردن ظرفیت و بهبود مدیریت مناطق حفاظت شده تالابی	۱. گنجانیدن پیشنهادات واصله در برنامه آموزش ۲. برگزاری دوره آموزشی درمورد پایش زیست محیطی تالاب ها، گزارش دهی ملی و مشخص نمودن اهداف ۳. برگزاری کارگاه آموزشی در مورد اجرایی کردن بانک اطلاعات تالاب های ایران	- کارگاه آموزشی بانک اطلاعاتی تالاب های MedWet در سال ۲۰۰۷ برگزار شده است. - برنامه آموزشی طرح بطور سالانه بازنگری می شود. - دوره آموزشی پایش زیست محیطی تالاب ها در سایت های پریشان و ارومیه برگزار شده است. (توضیح بیشتر در بند ۱.۱.۲ جداول ارومیه و پریشان)
۳	۳.۱.۳ اجرای سیستم اطلاعاتی جامع برای مدیریت مناطق حفاظت شده تالابی	- دوره آموزشی بانک اطلاعات تالاب های MedWet در سال ۲۰۰۷ برگزار شد. - تصمیم برای تطبیق دادن بانک اطلاعات تالاب های MedWet برای ایران در سال ۲۰۰۷ اتخاذ شد. ۱. تطبیق نرم افزار ۲. شروع آزمایشی با اطلاعات تالاب های ارومیه و	پس از برگزاری کارگاه در سال ۲۰۰۷ و تهیه و ارسال فرم های اطلاعاتی به ادارات محیط زیست و دریافت و بررسی آن ها، برنامه ریزی برای راه اندازی بانک اطلاعات تالاب های ایران انجام شده و پیشنهادات دریافت شده در دست بررسی می باشند. این فعالیت در سال ۲۰۰۹ پیگیری خواهد شد.

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
		پیشان ۳. برنامه ریزی برای تهیه بانک اطلاعات تالاب های کشور در سال ۲۰۰۹	
۳.۲. ارتقاء آگاهی و ظرفیت نهادهای دولتی (و ساختارهای هماهنگی ملی) در مدیریت مناطق حفاظت شده تالابی			
۴	۳.۲.۱ تهیه و تدوین آنالیز ذینفعان و برنامه آموزش و ارتباطات جهت ظرفیت سازی و آموزش ذینفعانی که در مناطق حفاظت شده تالابی فعالیت داشته و موثراند	- آنالیز ذینفعان در سال ۲۰۰۶ تکمیل شد - پیش نویس برنامه آموزش و ارتباطات در سال ۲۰۰۷ تهیه و در سال ۲۰۰۸ نهائی شده است ۱. نهایی سازی و چاپ برنامه ارتباطات ۲. نهایی سازی و چاپ برنامه آموزش	- تهیه و تدوین آنالیز ذینفعان و اجرا و اصلاح آن به طور سالانه - تهیه و تدوین برنامه آموزش و ارتباطات و اجرا و اصلاح آن به طور سالانه - برنامه ارتباطات و آموزش طرح در روی سایت در دسترس کلیه ذینفعان قرار گرفته است.
۵	۳.۲.۲ برگزاری کارگاه ها و دوره های آموزشی تخصصی برای ذینفعان	- کارگاه رویکرد اکوسیستمی در سال ۲۰۰۷ برگزار شد - دوره آموزشی بانک اطلاعات تالاب های MedWet در سال ۲۰۰۷ برگزار شد. ۱. کارگاه آموزشی ارزیابی تهدیدات و برنامه ریزی مدیریتی تالاب ها، با تاکید بر مدیریت مناطق حائل (کشاورزی)	- برگزاری کارگاه مناطق حفاظت شده تالابی (خرداد ۸۷) (توضیح در بند ۳.۱.۱ همین جدول) - همکاری و مشارکت در برگزاری کارگاه آموزشی ارزیابی ریسک زیست محیطی (بهمکاری اداره کل حفاظت محیط زیست سمنان) - برگزاری کارگاه زون بندی و بحث و بررسی در خصوص کاربریهای اراضی حاشیه ای تالابهای مورد بررسی طرح و ضوابط و دستورالعملهای کابریهای کشاورزی در مناطق حاشیه ای تالابها
۶	۳.۲.۳ چاپ و توزیع مواد آگاهی رسانی شامل بولتن و ...	- چاپ بولتن از سال ۲۰۰۷ آغاز شد. - اولین پوستر در سال ۲۰۰۷ چاپ شد ۱. چاپ بولتن ۲. چاپ بروشور و غیره ۳. چاپ پوستر ۴. سررسید پروژه	- چاپ ۴ شماره بولتن فصلی طرح - تهیه و چاپ بروشور دوزبانه معرفی طرح - پوسترهای موضوعی طرح در سال ۲۰۰۸ تهیه و درمناسبت ها مختلف به ذینفعان طرح ارسال شده است. - مطالعات جمع آوری اطلاعات برای درج در سررسید طرح بانجام رسید. مطابق نظر مجری ملی طرح مقرر گردید که سر رسید مشترک پروژه های بین المللی تنوع زیستی سازمان (۴ پروژه بطور مشترک انجام گردد- سال ۲۰۰۹).
۷	۳.۲.۴ تهیه و تدوین و توزیع تجارب برتر و نمونه جهانی	دستورالعمل های گونه های مهاجم بیگانه در سال ۲۰۰۷ چاپ شد	- تهیه و تدوین کتابچه درمورد اثرات خشکسالی (آماده سازی برای چاپ) - دستورالعمل های ملی پایش تالابها تدوین و تکثیر گردید و برای ذینفعان مختلف ارسال گردید. این دستورالعمل همچنین در روی سایت طرح نیز قرار داده شده است.

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
	و ملی	۱. چاپ دستورالعمل های ملی پایش تالاب ۲. چاپ راهنمای ارزیابی مشارکت روستایی ۳. چاپ راهنمای مدیریت مشارکتی آبخیز ۴. چاپ کتابچه درمورد کارکردهای تالاب و اثرات خشکسالی بر تالاب ها	- پیش نویس اولیه راهنمای ارزیابی مشارکت روستایی به فارسی و انگلیسی تهیه شده است. - کتابچه اثرات خشکسالی در تالابها تدوین گردیده و چاپ آن در سال ۲۰۰۹ خواهد بود.
۸	۳.۲.۵ ظرفیت سازی در ساختار هماهنگی ملی جهت دستیابی به مدیریت جامع مناطق حفاظت شده تالابی	- درگیر نمودن شورای عالی محیط زیست در مدیریت دریاچه ارومیه در سال ۲۰۰۷ ۱. همکاری با کمیته فرعی کنوانسیون رامسر ۲. توزیع اطلاعات به شورای عالی محیط زیست ۳. توزیع اطلاعات به شورای عالی آب ۴. توزیع اطلاعات به کمیته ملی توسعه پایدار	- شرکت در جلسات دوره ای با دفتر منطقه ای کنوانسیون رامسر - شرکت در جلسات و همکاری با کمیته فرعی کنوانسیون رامسر - ارتباط با شورای عالی آب و شرکت در جلسات مربوطه - شرکت در جلسات مرتبط کمیته ملی توسعه پایدار - برگزاری جلسات مشترک با پروژه جایکا (تالاب انزلی) و تبادل تجربیات
۳.۳. افزایش آگاهی های عمومی از ارزش ها و تهدیدات تالاب			
۹	۳.۳.۱ افزایش پوشش خبری درباره اخبار تالابی در روزنامه ها و مجلات و....	- برقراری ارتباط گسترده با رسانه های ملی در سال ۲۰۰۷ ۱. چاپ اخبار مهم مربوط به پروژه در رسانه ها	- پوشش پوشش اخبار مربوط به طرح در خبرگزاری های ملی، روزنامه های ملی و محلی (بطور متوسط ماهانه ۱۰ مورد) - پوشش فعالیت های طرح در سطح روزنامه های ملی - چاپ مقاله زیست محیطی در روزنامه ها
۱۰	۳.۳.۲ ظرفیت سازی و حمایت از تشکل های غیردولتی جهت افزایش آگاهی رسانی عمومی	۱. ترتیب یک انجمن NGO ملی ۲. تدوین برنامه عمل	- ظرفیت سازی و کمک به تشکیل NGO منطقه ای متشکل از ۱۸ روستای حاشیه پریشان (گروه سلامت طبیعت کازرون یا گروه محلی پریشان - همکاری با انجمن یاشیل میشو آذربایجان شرقی در برگزاری دوره های آموزش زیست محیطی زنان - همکاری با انجمن زیست محیطی طرح سرزمین در برگزاری دوره های محیط زیستی و آموزشی تالابها - ظرفیت سازی و هماهنگی NGO های زیست محیطی حوضه آبریز ارومیه
۱۱	۳.۳.۳ افزایش پوشش خبری درباره اخبار تالابی در رادیو و تلویزیون	- برقراری ارتباطات گسترده با نمایندگان رادیو و تلویزیون در سال ۲۰۰۷ ۱. دعوت از اصحاب رادیو و تلویزیون در مراسم های مهم طرح ۲. کمک به تهیه یک فیلم درمورد تالاب ها	- انجام مصاحبه های رادیویی گوناگون درمورد عملکرد طرح و شرایط تالاب های کشور - تولید و پخش چند برنامه رادیویی ۱۰ دقیقه ای درخصوص طرح در استان آذربایجان شرقی - مصاحبه های مختلف درمورد فعالیت های طرح و وضعیت تالاب های کشور - دعوت از خبرنگاران و اصحاب رسانه در مراسم مهم طرح بویژه همایش دریاچه ارومیه - تهیه و تدوین فیلم مستند "تاب آب" درمورد تالاب های کشور جهت پخش از شبکه یک سیما

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
۱۲	۳.۳.۴ حمایت از پایان نامه های دانشجویی	۱. اعلام موضوع و فراخوان برای پروپوزال ۲. تخصیص اعتبار	• بررسی تقاضاهای واصله و پایان نامه های مرتبط دانشجویی
۱۳	۳.۳.۵ برگزاری روز جهانی تالابها	• مشارکت فعال طرح در برگزاری روز جهانی تالاب ها در سال ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ ۱. مراسم روز جهانی تالاب ها در سال ۲۰۰۸ به میزبانی استان فارس برگزار خواهد شد	• مشارکت طرح در برگزاری روز جهانی تالاب های در استان گیلان (توضیح بیشتر در بندهای ۱.۳.۱ جداول ارومیه و پریشان) برنامه ریزی و شرکت در جلسات هماهنگی برای برگزاری روز جهانی تالاب ها در استان خوزستان در سال ۲۰۰۹
۳.۴. اشاعه تجربیات آموخته شده به مدیران مناطق حفاظت شده تالابی، ایجاد سایت های تکرار طرح و تضمین پایداری طرح			
۱۴	۳.۴.۱ راه اندازی و بروزرسانی وب سایت طرح و شبکه الکترونیک برای افزایش دانش فنی	• شبکه های الکترونیک در سال ۲۰۰۶ ایجاد شده است. ۱. حفظ ارتباط مداوم از طریق ای میل ۲. ایجاد و بروزرسانی وب سایت طرح	• بازطراحی وب سایت طرح به دو زبان فعالیت شبکه الکترونیکی کارشناسان تالابو ارسال کلیه گزارشات طرح بطور منظم
۱۵	۳.۴.۲ مراسم قهرمان تالابی	• پذیرش سیستم انتخاب قهرمان تالاب در سال ۲۰۰۷ ۱. مشخص نمودن برندگان جوایز سال اول ۲. برگزاری مراسم ۳. اعلام برندگان به رسانه ها	• چاپ فراخوان و اجرای برنامه انتخاب قهرمان تالاب برای اولین بار در کشور با همکاری شورای فرهنگی بریتانیا و مرکز منطقه ای کنوانسیون رامسر • برگزاری مراسم همزمان با روز جهانی تالابها و اهداء جوایز به برگزیدگان طراحی و ساخت تندیس قهرمان تالاب
۱۶	۳.۴.۳ برگزاری تور مطالعاتی و بازدید مدیران مناطق حفاظت شده تالابی از سایت های طرح	۱. برگزاری یک تور مطالعاتی به یکی از سایت های تکرار طرح (۱۵ نفر)	در سال ۲۰۰۸ عملیاتی نگردید.
۱۷	۳.۴.۴ افزودن ۳ تا ۵ سایت تکرار	• انتخاب تالاب شادگان به عنوان اولین سایت تکرار طرح	• انتخاب تالاب شادگان به عنوان اولین سایت تکرار طرح در جلسه کمیته راهبری طرح • مذاکره و جلسات مشترک با مدیرکل و معاونت اداره کل حفاظت محیط زیست خوزستان جهت هماهنگی

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
	تا پایان طرح	- جلسه با اداره کل حفاظت محیط زیست خوزستان - برای توافق درمورد استراتژی و روش - برگزاری کارگاه آغازین برای سایت تکرار - کارگاه برنامه ریزی مدیریتی	و همکاری مشترک به منظور شروع فعالیتهای طرح در تالاب شادگان برگزاری یک جلسه مشترک با استاندار خوزستان جهت تشریح اهداف و فعالیتهای طرح در سایت تکرار شادگان و کسب حمایتهای استانداری کارگاه آغازین طرح در سایت شادگان در ۱۰ و ۱۱ آذرماه سال ۸۷، باحضور مشاورین ملی و بین المللی طرح و با مشارکت و حمایت گسترده اداره کل حفاظت محیط زیست استان خوزستان برگزار گردید. در این کارگاه که حدود ۵۰ نفر از کارشناسان و مدیران کلیه ارگان های ذیربط استان خوزستان حضور داشتند، توضیحاتی درمورد تجربیات طرح و فعالیت های انجام شده در دو سایت نمونه ارائه شد. سازوکارهای اجرایی برای تدوین برنامه مدیریت و همچنین ایجاد ساختارهای فراسازمانی لازم در این کارگاه پیش بینی گردید. همچنین یک بازدید از تالاب شادگان و جلسه با مردم و مسئولین منطقه نیز در حاشیه این کارگاه برگزار شد. همچنین طی ملاقات با استاندار محترم خوزستان، نظرات و دیدگاه های مثبت ایشان جهت نحوه فعالیتهای طرح در استان نیز دریافت گردید.
۱۸	۳.۴.۵ تدوین و تثبیت استراتژی ملی و برنامه عمل حفاظت از تالابها به منظور نهادینه کردن فعالیت های طرح در کلیه فعالیت های برنامه ریزی و اجرایی ارگانهای ذیربط و ایجاد اهدافی برای دستاوردهای بلند مدت پس از پایان طرح	- کلیات استراتژی ملی و برنامه عمل در سال ۲۰۰۶ تصویب شد - تبادل نظر با کمیته رامسر - تهیه فهرست مطالب و نقشه راه برای تهیه	- طرح با کنوانسیون رامسر و سایر ارگانهای ذیربط ارتباط داشته و هماهنگی های لازم صورت می پذیرد. - بحث و تبادل نظرهای اولیه در قالب کارگاه مناطق حفاظت شده تالابی بعمل آمده و پیش نویس مقدماتی تهیه گردیده است.
۴.۳. مدیریت طرح در سطح ملی			
۱۹	۴.۳.۱ تهیه برنامه سالیانه طرح و تصویب آن توسط کمیته راهبری طرح	- برنامه های کاری برای سال های ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ تهیه شده اند - تهیه پیش نویس برنامه سال آتی - تصویب توسط کمیته راهبری طرح	- برنامه کاری سال ۲۰۰۸ تهیه و توسط کمیته راهبری طرح تائید شده و در حال اجرا می باشد. - تهیه پیش نویس برنامه کاری سال ۲۰۰۹ طرح (این برنامه براساس فرمت جدید برنامه ریزی دفتر عمران ملل متحد تنظیم گردید) - بازنگری در چارچوب منطقی (LogFrame) طرح باتوجه به تجارب بدست آمده طرح در سالهای گذشته - بازنگری در شاخصهای طرح و تنظیم شاخصهای جدید با در نظر گرفتن شناخت ایجاد شده در سالهای گذشته طرح - تصویب برنامه کاری سال ۲۰۰۹، چارچوب منطقی طرح، شاخصهای بازنگری شده در کمیته راهبری و جلسه سه جانبه

ردیف	فعالیت	موارد	پیشرفت انجام شده
			(TPR) طرح
۲۰	۴.۳.۲ کمک به انجام کلیه امور اجرایی طرح در سطح ملی	- برگزاری کمیته راهبری طرح در جولای ۲۰۰۷ - به کارگیری ۴ مشاور ملی در سال ۲۰۰۷ ۱. ایجاد دبیرخانه کمیته راهبری ۲. ایجاد دبیرخانه کمیته فنی ۳. نظارت بر مشاورین ملی ۴. برگزاری کارگاه ها و غیره ۵. برقراری ارتباطات ۶. روابط خوب با ذینفعان ۷. به کارگیری متخصص امور کشاورزی پایدار	- دو جلسه کمیته راهبری در سال ۲۰۰۸ برگزار شده است (در ژوئن و دسامبر سال ۲۰۰۸) و کلیه گزارشات و تولیدات طرح در اختیار اعضاء آن قرار گرفته است. - جلسه سه جانبه طرح (TPR) در دسامبر ۲۰۰۸ برگزار شد. - انجام فعالیتهای دبیرخانه‌ای کمیته راهبری و کمیته فنی - راهبری و نظارت فعالیتهای مشاورین ملی طرح - برگزاری کارگاه‌ها و فعالیتهای مرتبط طرح - برقراری ارتباط و هماهنگی کامل با ذینفعان طرح باتوجه به آگهی و مصاحبه انجام شده بنا به نظر مشاور ارشد بین المللی طرح و جمع‌بندی انجام شده با دفتر عمران ملل متحد مقرر گردید در ابتدا یک مشاور ملی در این زمینه استخدام شود و سپس بر حسب نیاز، مشاور بین المللی همتای آن انتخاب شود. (سال ۲۰۰۹)
۲۱	۴.۳.۳ تهیه گزارش عملکرد سالانه طرح	۱. چاپ گزارش فعالیت های سال ۲۰۰۷	گزارش فعالیت های سال ۲۰۰۷ تهیه و چاپ شده و در اختیار ذینفعان طرح قرار گرفته است.
۲۲	۴.۳.۴ تاسیس دفتر مرکزی طرح در تهران و هماهنگی جهت اجرای فعالیت ها در سطح ملی و استانی	- دفتر مرکزی تهران در سال ۲۰۰۶ تاسیس شد - گزارشات ماهانه و سه ماهه در سال های ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ تهیه شده اند ۱. تهیه گزارشات سه ماهه ۲. بررسی عملکرد سالانه پرسنل ۳. به کارگیری استانداردهای ایزو برای دفتر مرکزی	- گزارشات ماهانه و سه ماهه طرح بطور مرتب تهیه و به ذینفعان و همکاران طرح ارسال شده است و بر روی سایت طرح نیز قرار گرفته است. - استعفای معاون طرح در ژوئن سال ۲۰۰۸ - به کارگیری معاون و یک دستیار جدید برای طرح در اواخر سال ۲۰۰۸ پس از چاپ آگهی و طی نمودن فرآیند مربوطه. - زمینه‌سازی لازم و استعلام از شرکتهای ذیصلاح در خصوص استقرار سیستم ایزو در دفتر مرکزی طرح بانجام رسید ولی باتوجه به مشورت انجام شده با دفتر عمران ملل متحد از آنجائیکه فعالیت طرح زمان دار و تا سال ۲۰۱۲ خواهد بود استقرار این سیستم نسبت به هزینه‌های مربوطه نمی‌تواند برای طرح بهینه باشد و به همین دلیل از فعالیتهای برنامه کاری طرح حذف گردید.

۳. چالش های پیش روی طرح:

- ۱- باتوجه به انعقاد تفاهم نامه مشترک مدیریت حوضه آبریز دریاچه ارومیه تشکیل شورای منطقه ای و جلب مشارکت کلیه مدیران ذیربط در عملیاتی شدن برنامه مدیریت طرح
- ۲- ورود به فاز اجرای برنامه مدیریت و لزوم تامین منابع مالی مورد نیاز برنامه های اجرایی طرح از محل منابع ملی و همچنین لزوم تامین بودجه های اجرایی مورد نیاز از محل ذینفعان مختلف
- ۳- ایجاد تفاهم و توافق فرابخشی در سطح حوضه آبریز جهت تعیین سهم هر استان در بهره برداری از منابع حوضه (بویژه میزان آب قابل بهره برداری) و همچنین سهم هر استان در تامین آب مورد نیاز دریاچه ارومیه.
- ۴- بازنگری در طرح های توسعه با در نظر گرفتن حداکثر منابع و آب قابل بهره برداری در هر استان واقع در حوضه
- ۵- تداوم شرایط خشکسالی و کم آبی در سطح حوضه ها و تالاب های مورد مطالعه و مشکلات و پیامدهای حاصله
- ۶- برای مدت چند ماه پروژه بدون حضور چند تن از پرسنل معاون، دو هماهنگ کننده استانی، یک دستیار استانی) به کار ادامه داد
- ۷- عدم تخصیص به موقع بودجه ملی طرح متناسب با برنامه ریزی انجام شده در برنامه طرح
- ۸- عدم تثبیت قرارداد پرسنلی که از محل منابع ملی در طرح فعالیت می کنند.
- ۹- عدم استخدام مشاوران ملی و بین المللی در زمینه کشاورزی و مدیریت منابع آب علیرغم آگهی انجام شده.
- ۱۰- تفاوت سال مالی و تقویم کاری سازمان های اصلی همکار طرح (سازمان حفاظت محیط زیست به نمایندگی از دولت ج.ا.ایران، برنامه توسعه ملل متحد (UNDP) و صندوق محیط زیست جهانی (GEF)) موجب شده است که طرح گزارش های مالی و کاری متعددی را با قالب های متفاوت در بازه های زمانی مختلف تهیه نماید. این مسئله ضمن صرف انرژی مضاعف از طرح، اختلاف هایی را نیز در برخی موارد ایجاد می نماید.
- به نظر می رسد که توافق بر سر انجام کار و گزارش دهی بر اساس یک تقویم کاری تا حدود زیادی به رفع این مشکل کمک خواهد کرد.
- ۱۱- تقویت همکاری های بین بخشی و ارتقای فرایندهای تصمیم سازی و تصمیم گیری در بدنه مدیریتی طرح و در همکاری با سایر سازمان های همکار، همواره در دستور کار طرح قرار داشته است و تا کنون پیشرفت های مناسبی نیز در این زمینه انجام شده است. اما به نظر می رسد که توجه بیشتر به این موضوع در سطوح مختلف پروژه امکان انجام مناسب فعالیت ها و دستیابی سریعتر به اهداف را فراهم خواهد کرد.

۴. تجربیات آموخته شده:

۱. مشارکت دادن کلیه ذینفعان و ایجاد حس مالکیت در آنان بصورت چشمگیری موفقیت برنامه ها را تضمین می نماید.
۲. در کنار اقدامات انجام شده باید بصورت دائم و موثر کار اطلاع رسانی صورت گیرد.
۳. پیش و حین انجام هرگونه فعالیت در سایتهایی که بصورت مستقیم با جوامع محلی ارتباط برقرار می شود باید یک ارزیابی در مورد پتانسیل ایجاد و افزایش اختلافات محلی انجام و روشهای موثر را با افراد ذی نفوذ محلی بررسی نمود
۴. در فعالیتهای فرابخشی و همکاری با چندین ذینفع برای امکان دستیابی به نتایج مشخص و کسب توافق کلیه ذینفعان، باید از پیچیده کردن موضوعات پرهیز شود و مسئله ساده سازی شود. توافقات باید به صورت مرحله‌ای از موضوعات کلان شروع شود و به جزئیات برسد.
۵. فعالیتهای فرابخشی و استقرار مدیریت زیست‌بومی زمان‌بر است و با درنظر گرفتن این موضوع باید فرصت کافی برای اینکه کلیه ذینفعان عملاً در فعالیتهای درگیر شوند و نقش و جایگاه تعریف شده‌ای در فرایند داشته باشند داده شود. در این صورت حصول به حس مشترک مالکیت موضوع و همکاری مشترک بیشتر فراهم خواهد بود.
۶. عوامل بیرونی و خارج از توان پروژه می‌توانند فعالیتهای را تحت تاثیر قرار دهند و تهدید کنند ولی با برنامه‌ریزی مناسب می‌توان از این گونه تهدیدات در شرایط بحرانی جهت استفاده از نگرانیهای عمومی برای پیشبرد اهداف برنامه‌ریزی شده به صورت فرصت استفاده نمود.
۷. با توجه به اینکه یکی از اهداف اصلی طرح، توانمند سازی ارگانهای دولتی در راستای مدیریت جامع زیست بومی می باشد توانمند سازی کارشناسان ارگان اجرایی طرح (سازمان حفاظت محیط زیست) باید بعنوان یکی از فعالیت های اساسی مدنظر باشد.
۸. جلسات مداوم اطلاع رسانی بین بخشی جهت پیشبرد امور طرح و ایجاد حس مالکیت در ارگانهای ضروری است
۹. ایجاد یک تشکل در سطح محلی، موانع پیش روی برنامه ها در سطح محلی کاهش داده و علاوه بر توانمند سازی جوامع محلی باعث ایجاد حس مالکیت در آنان می شود
۱۰. لزوم در جریان گذاشتن و هماهنگی با استانداری ها و فرمانداری ها

۵. عملکرد مالی طرح:

خلاصه عملکرد مالی طرح از محل منابع بین‌المللی و ملی در سال ۲۰۰۸ به شرح ذیل بوده است.

جدول خلاصه عملکرد مالی طرح حفاظت از تالابهای ایران از محل منابع ملی در سال ۲۰۰۸ (ارقام به میلیون ریال)

استان فارس		استان آذربایجان غربی		آذربایجان شرقی	
موضوع	مبلغ	موضوع	مبلغ	موضوع	مبلغ
نقشه برداری و تعیین حدود دریاچه پریشان	۱۰۰	انجام مطالعات نقشه برداری	۲۰۰	مطالعات پایه تالاب قره قشلاق	۲۵۰
پایش زیست‌محیطی	۱۴۰	پایش زیست‌محیطی دریاچه و تالابهای اقماری	۱۸۰	برگزاری همایش پارک ملی دریاچه ارومیه	۱۰۰
مطالعه ارزشهای اقتصادی	۳۰۰	ارزیابی ذخایر نمک دریاچه ارومیه و روشهای بهره‌برداری	۱۵۰		
مطالعه منابع آلوده	۴۰۰	تهیه و چاپ اطلس دوزبانه پارک ملی دریاچه ارومیه	۱۸۰		
برگزاری جشنواره پریشان	۲۲۰	ارزشهای اقتصادی دریاچه ارومیه	۳۵۰		
علامتگذاری مرز دریاچه پریشان	۲۰۰	منابع آلوده کننده	۱۵۰		
ایجاد ناحیه فنس کشی و جهت احیاء پوشش گیاهی و زیستگاه	۲۰۰	برگزاری همایش پارک ملی دریاچه ارومیه	۱۰۰		
		میله گذاری حریم دریاچه ارومیه	۲۵۰		
جمع هزینه کرد نقدی استانها	۱۵۶۰		۱۵۶۰		۳۵۰
روز جهانی تالابها		۱۰۰			
جمع کل هزینه کرد نقدی		۳۵۷۰			
هزینه کرد غیر نقدی		۲۱۲۲			
جمع کل مشارکت ملی دولت در اجرای طرح در سال ۲۰۰۸		۵۶۹۲			

باتوجه به اینکه هزینه کرد بودجه بین‌المللی طرح به تفکیک خروجیهای اصلی (Out Comes) بوده است لذا هزینه کرد پروژه در این بخش به تفکیک خروجیهای اصلی ارائه گردیده است.

جدول هزینه کرد طرح از محل منابع بین‌المللی در سال ۲۰۰۸

خروجی	عنوان	بودجه هزینه شده (دلار)
۱	ارتقاء ظرفیت ساختارهای مدیریتی مناطق حفاظت شده در سطح محلی	۲۴۵۸۶۰
۲	تقویت ساختارهای مشارکت و همکاریهای بین بخشی که در سطح استان و حوزه آبخیز	۵۱۱۲۴
۳	ارتقاء ظرفیت مدیریتی مناطق حفاظت شده تالابی و ساختارهای مشارکت بین بخشی در سطح ملی	۲۶۶۸۲۸
	جمع کل	۵۶۳۸۱۲